8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo

Cena 400 lir

Leto XXXVIII. Št. 149 (11.277)

TRST, torek, 20. julija 1982

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8 maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

HOMEINIJEVA VOJSKA DOŽIVLJA TEŽKE TRENUTKE

VROČINA IN OSTER IRAŠKI ODPOR ZAVIRATA IRANSKO VELEOFENZIVO

V ZDA trdijo, da so Iranci izgubili več tisoč mož, Iračani pa le nekaj sto

TEHERAN, BAGDAD — Iranska vojska utrjuje svoje položaje na iraškem ozemlju na območju mesta Basra potem, ko je v včerajšnjih akcijah «operacije Ramadan» zadala sovražniku «težke udarce». To na ves glas poudarja teheranski tisk, po katerem naj bi v zadnjih urah izgubilo življenje 850 iraških vojakov, 800 jih je bilo ujetih, 116 sovražnikovih tankov in oklopnih vozil pa onesposobljenih. Iranska vojaška sporočila ne navajajo krajev, kjer naj bi potekali najnovejši spopadi, a vse kaže, da je glavno žarišče spopadov še naprej mesto Basra, 25 kilometrov od skupne meje.

Bagdad pa medtem vztraja da je konec prejšnjega tedna v spopadih padlo kar 3.479 iranskih vojakov. Iračani sedaj priznavajo, da do spopadov s sovražnikom prihaja v iraškem ozemlju, a obenem zagotavljajo, da iraška vojska pravzaprav zavaja iranske napadalce pred množično ofenzivo, ki naj bi Homeinijeve borce pognala nazaj v Iran.

Kakšen je stvarni položaj na bojišču, tega najbrž še ni mogoče reči tudi zato, ker so tujim dopisnikom prepovedali, da bi s fronte poročali o spopadih. Če pa bi lahko sodili po informacijah, ki jih navajajo viri ameriške tajne službe, bi lahko sklepali, da iranska ofenziva doživlja dokaj težke trenutke. Iz ZDA namreč poročajo, da so Iranci v zadnjih napadih na sovražnikove položaje izgubili več tisoč mož in da se jim Iračani uspešno upirajo. Včeraj je bilo na bojišču mirno, predvsem zaradi izjemne vročine (52 stopinj v senci), ki prepečuje vsakršno vojaško dejavnost. Teheransko poveljstvo ima baje tudi velike težave z dobavo vode. Washingtonski viri trdijo tudi, da so Iračani vsega izgubili le nekaj sto mož, Iranci pa kar od tri do šest tisoč.

Kljub tem za Irance neravno spodbudnim vestem je poveljnik teheranskih sil polkovnik Širazi izjavil, da utegnejo njegove sile kmalu odpreti novo fronto, ki bi razširila spopad na severnem delu iraško-ranske meje. Cilj Homeinijeve vojske je jasen: prekiniti vse prometne vezi Basre z Bagdadom in iztrgati sovražniku glavna naftna ležišča in industrijske obrate na jugu. Če bi jim to uspelo bi se znašla Huseinova vlada v hudi zagati, iz katere jo bi brškone ne izvlekla niti pomoč zmernih arabskih držav s Savdovo Arabijo na čelu. Z zmago nad iraškimi silami pa bi Homeini smel resno razmišljati o razširitvi srednjevzhodnega spopada in širšemu izvozu svoje «islamske revolucije» tja do «svetega mesta Jeruzalem», ki je še zmeraj glavni cilj šiitskih skrajnežev.

Na sliki (telefoto AP): civilni prostovoljci ponujajo pomoč iranskim vojakom pr' gradnji utrdb.

V JERUZALEMU SE ŠIRI NEZADOVOLJSTVO NAD POTEKOM POGAJANJ

Habib predlagal postopen umik palestinskih borcev iz Bejruta

Veliko pričakovanje za današnje srečanje Reagana in Shultza s sirskim in saudskim zunanjim ministrom - Nadaljuje se iskanje gostiteljev za Palestince

BEJRUT, TEL AVIV, WASHINGTON — Posebni ameriški odposlanec za Bližnji vzhod Philip Habib je včeraj predlagal palestinski osvobodilni organizaciji, naj umakne del svojih borcev iz zahodnega Bejruta in tako omogoči uspešno nadaljevanje pogajanj za rešitev libanonske krize, ki so zašla v slepo ulico. Pri tem ni navedel, kam naj se palestinski gverilci umaknejo, ampak je to odločitev prepustil samemu vodstvu PLO. Vest je posredoval libanonski dnevnik «As Safir», ki je obenem navedel, da Arafat še ni uradno odgovoril na to ponudbo in da jo bo mogoče tudi sprejel, vendar le pod pogojem, da bo umik potekal pod nadzorstvom mednarodnih mirovnih sil, kar naj bi preprečilo vsako represalijo izraelske vojske in desničarskih falangistov nad Palestinci.

Pogajanja tako še naprej opotekajo predvsem v pričakovanju na današnje srečanje med ameriškim predsednikom Reaganom in državnim sekretarjem Shultzom ter sirskim in saudskim zunanjim ministrom. Prav od tega srečanja bo namreč v marsičem odvisen nadaljnji potek bližnjevzhodne krize. Reagan in Shultz nameravata med današnjimi pogovori najti vsaj okvirno rešitev za umik palestinskih borcev iz zahodnega Bejruta in še posebej državo, ki bi jih bila pripravljena sprejeti. Po nekaterih vesteh, ki prihajajo z Bližnjega vzhoda, je mogoče sklepati, da v zadnjih dneh postaja tudi Sirija vedno bolj pripravljena, da sprejme Palestince. Pripravljenost za sprejem vseh palestinskih gverilcev iz obkoljenega dela Bejruta pa je baje izrazil Irak. Vse te vesti so ostale doslej nepotrjene.

V Jeruzalemu so vedno bolj nezadovoljni s potekom pogajanj in svojo nestrpnost izražajo tudi s tem, da napovedujejo v primeru neuspeha današnjih pogovorov v Washingtonu napad na zahodni Bejrut. Izraelski zunanji minister Šamir je včeraj izjavil, da je libanonska vojna pred dokončno razrešitvijo. Dejal je, da še vedno obstaja delček upanja, da bo diplomatom uspelo najti primerno rešitev za umik palestinskih gverilcev, da pa se ta možnost postopoma še zmanjšuje.

Podobno je ocenil sedanji položaj v Libanonu tudi izraelski obrambni minister Šaron po srečanju z ameriškim odposlancem Habibom v Bejrutu. Obenem je potrdil, da je Izrael še vedno pripravljen, da nudi zatočišče vsem tistim palestinskim gverilcem, ki nimajo krvavih rok, pod pogojem, da ob predaji izjavijo, da dokončno zapuščajo gverilo. Poudaril je, da poskuša Izrael tako premostiti glavno oviro za nadaljevanje pogajanj, ker naj bi se vse arabske države otepale palestinskih gverilcev.

Ob zatišju na bojnem polju in za diplomatskimi mizami se še vedno širijo protesti svetovne javnosti proti izraelski agresiji. V ZDA med drugim obtožujejo Tel Aviv, da je prekršil tajno pogodbo o uporabi posebnih razpršilnih bomb, ki so namenjene pobijanju prebivalstva. Vsaka taka bomba je sestavljena iz manjših eksplozivnih delov, ki se ob dotiku tal razpršijo na večje območje. Izrael se je baje obvezal, da jih bo uporabil samo v primeru, da ga bodo arabske države napadle. Ameriška administracija je včeraj obenem zanikala vesti, da je zaprosila bivšega državnega sekretarja Kissingerja, naj sodeluje v pogajanjih na Bližnjem vzhodu. Doslej ga je prosila le za mnenje.

MOSKVA — Sovjetska zveza je včeraj odkrito podprla gverilce, ki se borijo proti somalski vladi.

Salvadorska gverila stopnjuje dejavnost

SAN SALVADOR — Salvadorski gverilci stopnjujejo svojo dejavnost. Pripadniki fronte «Farabundo Marti» so včeraj ob zori napadli neko vojaško garnizijo v naselju Santa Clara, 65 kilometrov vzhodno od San Salvadora. Okrepitev gverilske dejavnosti je najbrž tudi posledica odločitve ustavodajne skupščine, da ne uresniči napovedane agrarne reforme.

V ZDA zmanjšali eskomptno mero

WASHINGTON — Svet ameriške državne rezerve je sporočil, da bo z današnjim dnem zmanjšal svojo eskomptno mero, ki velja za vse bančne ustanove, članice sveta, od 12 od sto na 11,5 od sto.

Ameriški banki «Manufacturers Hanover Trust» in «First national bank of Chicago» pa bosta zmanjšali osnovno obrestno mero od 16,5 od sto na 16 od sto.

PSI za prisotnost italijanskih čet na Bližnjem vzhodu

RIM — Obrambni minister Lagorio je v nekem intervjuju dejal, da bi Italija lahko v nekaj urah poslala svoje oddelke na Bližnji vzhod v okviru posebnih mirovnih enot, vendar za sedaj to še ni mogoče, ker je treba rešiti nekatere probleme političnega značaja.

V Italiji sploh mnogo govorijo o italijanski udeležbi v mirovnih silah, ki naj bi jih razmestili med sprte strani v Bejrutu, vendar je edina stranka, ki se je doslej uradno izrazila v prid taki možnosti PSI. Na zadnjem zasedanju socialističnega vodstva sta tako tajnik stranke Craxi kot obrambni minister Lagorio bila zelo jasna. Craxi je predlagal, naj Italija uradno izjavi, da je pripravljena na udeležbo v mirovnih silah, ki naj zagotovijo mir, pod pogojem, da se vse strani strinjajo s prisotnostjo mirovne sile na Bližnjem vzhodu

Kaže, da so tudi nekatere druge evropske države pripravljene poslati svoje sile na Bližnji vzhod: Francozi so predlagali, da pošljejo svoje padalce, pripravljeni sta sodelovati tudi Avstrija in Grčija.

OB KONCU SESTANKA KOORDINACIJSKEGA BIROJA

Neuvrščeni so potrdili solidarnost Palestincem

Zahtevali bodo sklicanje zasedanja generalne skupščine OZN o Palestini

NIKOZIJA — Neuvrščeni so odločno potrdili solidarnost s palestinskim narodom in palestinsko osvobodilno organizacijo ter pozvali ves svet, naj nastopi proti genocidu. To bi prispevalo k obrzdanju izraelske agresije v Libanonu.

Takšno je v nekaj besedah povedano bistvo pravkar končanega izrednega zasedanja koordinacijskega biroja neuvrščenih držav, ki se je sestal v Nikoziji na zahtevo predsednika PLO Jaserja Arafata.

Biro je poleg zaključnega dokumenta sprejel še štiri druge: poslanice palestinskemu voditelju Arafatu, libanonskemu predsedniku Sarkisu, sirskemu predsedniku Asadu in priznanje Cipru za izredno organiziranost sestanka v rekordno kratkem času.

Šef ciprske diplomacije Rolandis bo poslal kopije zaključnega dokumenta stalnim članom varnostnega sveta Združenih narodov in zahteval od njih takojšnjo akcijo ter sklep varnostnega sveta ob potrditvi neodtujljivih pravic palestinskega naroda. Neuvrščeni bodo zahtevali tudi čimprejšnje sklicanje posebnega zasedanja generalne skupščine OZN o Palestini. Takšno zasedanje je bilo predvideno za leto 1984, vendar bodo neuvrščeni zahtevali, da ga sklicejo že prihodnje leto.

Devetčlanski komite neuvrščenih držav za palestinsko vprašanje in Libanon za sedaj še ne more obiskati Bejruta. To so včeraj uradno sporočili v Nikoziji. Komite so ustanovili konec prejšnjega tedna na podlagi sklepa izrednega zasedanja koordinacijskega biroja neuvrščenih držav. Ena izmed prvih nalog komiteja je bila, da obišče Bejrut. Medtem je komite včeraj objavil naslednje sporočilo: «Ministrski komite je včeraj objavil naslednje sporočilo: «Ministrski komite neuvrščenih držav za vprašanje Palestine in Libanona, ki ga je ustanovil koordinacijski biro neuvrščenih držav, je na seji v Nikoziji izročil svoj mandat in delovni program. Ministri so v Nikoziji dva dni čakali odgovor na svojo zahtevo libanonski vladi za obisk Bejruta, ko naj bi vladi in vodstvu Palestinske osvobodilne organizacije izročili poročilo o rezultatih sestankov v Nikoziji. Hkrati pa naj bi od njih zvedeli stališče in mnenja o tem, kako naj bi komite pomagal pri reševanju sedanje krize po izraelski agresiji na Libanon in Palestince.

Ministrom ni bilo dano, da bi obiskali Bejrut, potem ko jih je libanonski zunanji minister včeraj obvestil, da bi libanonska vlada sicer pozdravila prihod komiteja, vendar ne more dati ustreznih jamstev, ker rešitev problema varnosti in svobodnega gibanja v državi ni v njenih rokah. Spričo tega so ministri sklenili, da bodo še naprej spremljali položaj in da bodo sprejeli druge akcije v okviru svojega mandata.

Ministri so od ciprskega zunanjega ministra Rolandisa zahtevali, naj v njihovem imenu nadaljuje prizadevanja in ugotovili, kdaj bo spet priložnost za obisk komiteja v libanonskem glavnem mestu.

ANDREJ MARINC NA OBISKU NA PRIMORSKEM

Z vztrajno aktivnostjo ZK bo moč premostiti težave

Razgovor s člani komiteja občinske konference ZKS v Kopru - Pregled stanja v posameznih organizacijah združenega dela

KOPER — Tudi ob obisku delovne skupine centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije v koprski občini se je potrdilo, da ni tako težkih gospodarskih razmer in vprašanj, ki jih ne bi mogli z ustrezno in vztrajno aktivnostjo komunistov premostiti in da se v sredinah, kjer je aktivnost komunistov slaba in zgolj formalna, vse težave pojavljajo kot nerazrešljive in brezizhodne. Zato je odgovornost komunistov v današnjih razmerah toliko večja, kot je drevi na razširjeni seji komiteja občinske konference ZKS v Kopru dejal Andrej Marinc, predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, «je krepitev samostojnosti dela komunistov v njihovem delovanju ena od pomembnih vsebinskih nalog, ki jih imajo delovne skupine centralnega komiteja na obiskih po slovenskih občinah.»

Delovna skupina, ki je v začetku julija obiskala koprsko občino in se je mudila v večjih osnovnih organizacijah Zveze komunistov, je pripravila obsežno oceno, ki so jo na današnji seji komiteja soglasno sprejeli. V razpravi so komunisti poudarili, da je treba še krepiti zavest, da so sami najbolj odgovorni in poklicani za razreševanje trenutnih težav. Andrej Marinc je pri tem poudaril, da se je treba boriti proti vsakršnemu oportunizmu in familiarnosti, ki hromi učinkovitost akcij Zveze komunistov. V Tomos, ki se je spet znašel v nemajhnih težavah je ohrabrujoča ocena, da zori zavest, da se mora kolektiv opreti na lastne sile. Za premagovanje vseh finančnih in drugih težav se je treba opreti zlasti na partnerje v reprodukcijski verigi. Misli, da bo že nekdo pomagal, pa se je treba odpovedati. Kot so povedali tomosovci, se pri premoščenju težav obračajo zlasti k iskanju navedenih rešitev, to pa seveda ne pomeni da solidarnosti združenega dela ne bodo potrebovali. Gre zlasti za nekatere ukrepe v zvezi s plačevanjem posojil. Trenutno gospodarska situacija v kolektivu je taka, da Tomos ta hip izgube nima. So pa devizno dosti manj uspešni kot so pričakovali, saj je izvoz krepko pod načrtovanim. Pomembno pa je, da so si za dva meseca po kolektivnem dopustu praktično že zagotovili repromateriale za redno proizvodnjo, prizadevajo pa si tudi, da bi polno proizvodnjo zagotovili tudi do konca leta. Seveda so se v tem hipu že zazrli v prihodnost in razmišljajo o tem, kako bi obogatili oziroma razširili proizvodni program ter tako ohranili dosedanjo stopnjo zaposlenosti. Dogovarjajo se z novomestnim IMV za proizvodnjo homokinetičnih zglobov. Na svetovnem trgu tudi iščejo možnosti za povečanje izvoza in tako naprej. Prav tako se bodo bolj preorientirali na nakup domačih repromaterialov, saj jih sedaj preveč uvozijo. V razpravi na sinočnji seji so poudarili, da bo treba kadrovsko šibki osnovni organizaciji Zveze komunistov v rižanskem vodovodu pomagati. Tam so pred dnevi že uvedli ukrep družbenega varstva. Pri združenem zdravstvu Južne Primorske se pripravljajo na reorganizacije in kot je dejal predstavnik ankaranske bolnišnice se nagibajo k funkcionalni organiziranosti, pri tem pa pazijo da delavci ne bodo občutili nikakršno kratenje samoupravnin pravic. Zanimiv je bil tudi obisk delovne skupine v Šmarjah, kjer so izpostavili problematiko gradnje višinskega vodovoda in pa samo aktivnost osnovne organizacije Zveze komunistov, ki je po strukturi zelo stara. Zato so poudarili, da je treba v vrstah Zveze komunistov pridobiti nove člane, zlasti aktiviste, ki delajo v krajevni skupnosti. Na seji je bila koprska luka tudi tokrat izpostavljena kot primer uspešnega delovanja subjektivnih sil v zaostrenih gospodarskih primerah.

DUŠAN GRČA

Papež avgusta ne bo obiskal Poljske

RIM — Včeraj dopoldne je dopotoval na nepričakovani obisk v Rim poljski zunanji minister Jozef Czyrek. Zgodaj dopoldne se je sestal z vatikanskim državnim sekretarjem, kardinalom Agostinom Casarolijem. Osrednja tema tega pogovora, ki je trajal eno uro, je bil papežev obisk na Poljsko ob osrednji proslavi 600. obletnici Črne Marie iz Czestochowe. Ta obisk je bil že napovedan za 26. avgust, vendar vse kaže, da so ga poljske oblasti dokončno preklicale. K tej odločitvi je v veliki meri vplivala tudi Sovjetska zveza, ki je v zadnjem času večkrat napadla Vatikan, da podpira protisocialistične sile.

Voditelji poljske diplomacije je po vsej verjetnosti dopotoval v Rim, da bi zgladil nastale spore ter skupaj s Casarolijem in papežem našel alternativni datum za obisk. Po nekaterih vesteh sta se Poljska in Vatikan že domenila, da bo papež obiskal svojo domovino maja prihodnjega leta.

Sinoči je poljskega gosta sprejel tudi italijanski zunanji minister Emilio Colombo, ki se je z njim pogovarjal o razvoju razmer na Poljskem. Czyrek je poudaril, da namerava poljska vlada v najkrajšem času odpraviti izredno stanje in izboljšati oskrbo prebivalstva.

SPADOLINIJEVA VLADA SPET V TEŽAVAH

Spor med socialisti in KD glede gospodarske politike

Predsednik vlade grozi z odstopom, če v okviru vlade ne dosežejo resnega sporazuma o gospodarski politiki

RIM — Konec julija, ko bo vlada morala predložiti parlamentu proračun in finančni zakon za leto 1983, se bliža z veliko naglico. V tem času Spadolini brani na vse možne načine svoj obstoj in obstoj svoje vlade. Prav včeraj je uradno glasilo njegove stranke «Voce repubblicana» objavilo ultimat predsednika vlade, ki grozi z odstopom, če se ne bodo v okviru vladne koalicije domenili o resnem programu za premostitev gospodarske krize, v kateri se nahaja država. Spadolini bo danes na sedežu svoje stranke spet obrazložil svoje poučno stališče, ki temelji na dosednosti zadržanj ter zahteva od svojih političnih partnerjev resnost glede ukrepov o izdatkih. Kaže namreč, da je predsednik vlade bil dokaj nezadovoljen z izidi srečanja s predsedniki dežel in da mu niso bile všeč kršitve sklepa, da gospodarski ministri ne bodo govorili v javnosti o ukrepih, ki jih pripravljajo.

V pričakovanju jutrišnjega sestanka na vrhu pa je treba zabeležiti stališče ministra Formice, ki je v pogovoru z novinarjem sindikalne revije «Rassegna sindacale» dejal, da je vlada trdno odločena omiliti davčno breme na odvisne delavce. O tem vprašanju, je rekel finančni minister, obstaja politični dogovor med vlado in sindikalnimi organizacijami in mi smo trdno odločeni spoštovati osnovne točke tega sporazuma: delavcem bomo vrnili 2.050 milijard lir, tem pa bo sledilo nadaljnjih 2.500 milijard lir, seveda pod pogojem, da se plače v letu 1982 ne povišajo za več kot 16 odst. Formica se je skliceval na obvezo vlade, o kateri bodo v prihodnjih dneh govorili v okviru komisije za finance in zaklad poslanske zbornice.

Prav gotovo pa je, da so smernice, ki jih zagovarjata demokristjanska ministra Andreatta in Marcora diametralno nasprotna smernicam, o katerih je govoril Formica. Krščanska demokracija bo zato najbrž skušala bojkotirati davčne obveze vlade (npr. ukrep, ki predvideva aretacijo velikih davčnih utajevalcev). Dejstvo je vsekakor, da molk prizadetih ministrov ni mogel prikriti globokih nesoglasij, ki obstajajo med posameznimi člani vlade: prav posebno ostra ostajajo nesoglasja in nasprotja glede gospodarskih vprašanj med socialističnimi in demokristjanskimi ministri.

Tako so v Rimu spet začeli krožiti glasovi, da bo Spadolini izgubil bitko katere cilj je najti 10.000 milijard lir, kolikor jih je potrebno da bi primanjkljaj v javnih izdatkih obdržali v predvidenih mejah. Iz številk, ki so jih objavili tu in tam, je jasno razvidno, da država ne bo mogla računati na povečanje dohodkov od davkov, še zlasti potem ko so socialisti odločno zavrnili predlog, da bi povečali davek na fizične osebe IRPEF.

R. G.

Nepomljiva suša v Italiji

Edino upanje: dotok zračnih gmot z Atlantika

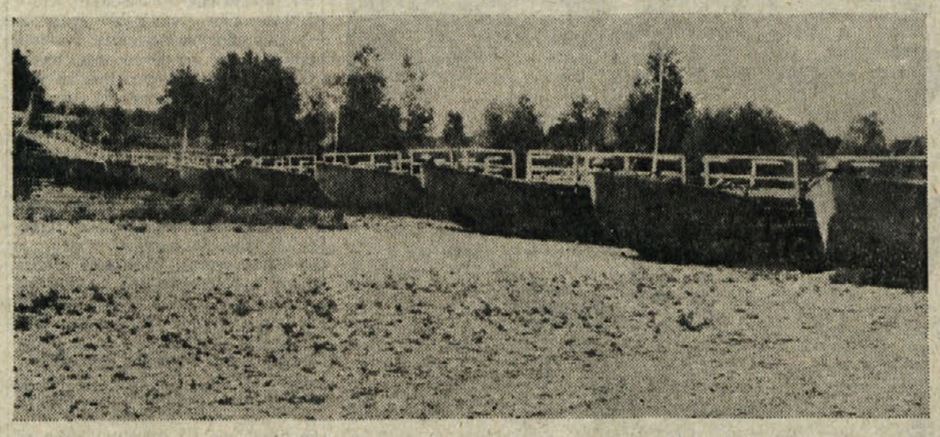

RIM — Kljub številnim nevihtam v srednji in severni Italiji se vremenske razmere niso izboljšale. Ponekod je močno deževalo, drugje manj, toda povsod premalo, da bi se vodne rezerve občuteno izboljšale. Na Siciliji sploh ni deževalo

Kaj je krivo za to stanje? Predvsem nekoliko spremenjene klimatske razmere, ker se že dalj' časa zadržuje nad srednjo Evropo visok zračni pritisk, ki onemogoča atlantskim zračnim gmotam (bolj vlažnim) dohod na srednjo Evropo. Zato so pogosti nevihtni pojavi (krajevnega pomena) spričo temperaturnih razlik med zemeljsko površino (morsko ali kopno: v prvem primeru so nevihte pogostejše zjutraj, v drugem pa popoldne). Tako vreme se bo nadaljevalo tudi v prihodnjih dneh.

K vsemu temu je treba prišteti še neštevilne požare, ki razsajajo od Ligurije do konca škornja V nekaterih primerih gre res za spontane požare, toda v večini jih je treba pripisati zlonamernemu ravnanju ali pa brezbrižnosti ljudi. Požari so zajeli posebno ligursko obalo in potem druge do Sicilije. Pri gašenju so sodelovale enote civilne zaščite in letala «candair» in druga. Sredstva so praktično pomanjkljiva, kre gre za obsežna področja od Alp do Sicilije.

Na sliki (Telefoto AP): pontonski most na reki Ticino je dobesedno nasedel.

NA PROCESU ZARADI POKOLA V UL. FANI IN UMORA ALDA MORA

Eleonora Moro zopet obtožuje

Eleonora Moro med včerajšnjim zaslišanjem

RIM — Eleonora Moro je včeraj ponovno pričala pred sodniki, ki sodijo teroristom rdečih brigad zaradi umora Alda Mora in njegovih stražarjev ter zaradi številnih drugih terorističnih dejanj. Kot že pred tednom dni, je bilo tudi tokrat njeno pričevanje en sam napad na preiskovalce, na pripadnike varnostnih sil, na politike, ki so, po besedah vdove predsednika krščanske demokracije preprečili, da bi policija rešila Alda Mora iz rok ugrabiteljev ali da bi prišlo preko pogajanj do izpustitve. Čeprav je bila Eleonora Moro mnogokrat zelo skrivnostna, in namerno nejasna, so bili vendarle nekateri dogodki zelo razločno orisani. Najučinkovitejša je bila njena pripoved o iskanju Alda Mora v Ulici Gradoli.

Eleonora Moro je dejala, da je preko neke spiritistične seanse izvedela za ime Gradoli. Sporočila ga je policiji in prejela odgovor, da bodo iskali v nekem kraju v bližini Rima. Odvrnila je, da bi morali vendar iskati v Ulici Gradoli v Rimu, a so ji odvrnili, da imena take ulice ni na telefonskem imeniku. Eleonora Moro je nato sama poiskala ulico in nato ponovno navezala stike s policijo. Nekaj dni kasneje so ji policisti odgovorili, da so šli pogledat, a niso našli nič sumljivega ter da so bile mnoge hiše zaprte. Eleonora Moro je vztrajala, češ naj pogledajo bolje, vendar so ji odgovorili, da bi nastale velike težave, če bi morali s silo vlomiti v vse hiše, ki so bile zaprte.

Eleonora Moro je navedla še vrsto drugih podrobnosti: da so, na primer policisti zasledovali nekatere osumljene teroriste le vsak drugi dan, da bi ne vzbudili sumničenj; da varnostni organi niso jemali resno v poštev groženj, ki jih je prejemal njen mož, čeprav so bili o tem obveščeni; da je takoj po ugrabitvi in po pokolu v Ulici Fani neki policijski funkcionar dejal, da so za to odgovorne rdeče brigade, a ni znal pojasniti, zakaj je tako rekel.

Prav tako ostre so bile kritike do političnih oblasti, ki so po pripovedi Eleonore Moro preprečile, da bi družina predsednika navezala stike z ugrabitelji, najprej preko švicarskega odvetnika Payota in nato preko mednarodnega Rdečega križa. Dejala je celo, da so vplivali tudi na papeža Pavla VI., ki je bil pripravljen pomagati družini. O krščanski demokraciji pa je rekla le, da bi lahko sprejela kako pobudo, a da tega ni naredila. Odločno je zavrnila trditev, da bi obstajala kaka vez med družino in ugrabljenim.

V SPOROČILU NEAPELJSKEMU DNEVNIKU «IL MATTINO»

Rdeče brigade pojasnjujejo umor podkvestorja Ammatura

NEAPELJ — Pet polnih strani sporočila Rdečih brigad o umoru poveljnika letečega oddelka neapeljske kvesture Antonia Ammatura in njegovega šoferja Pasqualeja Paole so včeraj našli v neki košarici za smeti blizu uredništva neapeljskega dnevnika «Il mattino». O kraju, kjer je bilo nameščeno poročilo, je uredništvo obvestil neki neznanec.

V sporočilu RB se najprej navajajo gesla poletne kampanje neapeljskih RB Nato pa se poročilo dalj časa zadržuje na vprašanju razmer v zaporih. Prav na tem področju naj bi se «proletarski» boj razširil tudi na zapore mladoletnikov. V uradnih krogih menijo, da potem sporočilo obravnava dejavnost navedenega kriminala v Neaplju s to izjavo: «Znaki te nove kakovosti boja prihajajo tudi iz Secondigliana, Sant' Antonio abate, kjer je prišlo do proletarskih zahtev nasproti trgovcem «Ku Klux Klana», ki že dalj časa zahtevajo uničenje izvenzakonskega proletariata».

«Vloga Ammatura — je še rečeno je bila osrednjega pomena v boju proti metropolitanskemu proletariatu. RB posebno zamerijo Ammaturu vlogo pri razbijanju bojev «brezdomcev, brezposelnih in metropolitanskega proletariata na splošno za časa primera «Cirillo». Na koncu poročilo polemizira še z obljubami npodtajnika Gargana glede delovnih mest na neapeljskem območju.

Preiskava o umoru podkvestorja Ammatura se nadaljuje. Preiskovalci so našli sveženj z okrvavljenim perilom in obvezami v nekem smetišču blizu skrivališča RB na Saliti Montagnola. Domnevajo, da so se brigadisti hitro preselili iz skrivališča, ker so bili pri akciji ranjeni mogoče tudi trije teroristi.

LONDON — Londonska vlada je Avstraliji ponudila nakup letalonosilke «Hermes», namesto letalonosilke «Invincible», ki je med falklandsko vojno pokazala, da je «se koristna britanski vojni mornarici».

SREČALE SE BODO DELEGACIJE KD, PSI, PSDI, PRI, PLI, SSK IN LPT

Precejšnje zanimanje za rimski sestanek o vprašanju večin na občini in pokrajini

Kaže pa, da je sporazum med LpT in laiki že dosežen - Skupščina liste potrdila pripravljenost sodelovanja z laičnimi in socialističnimi silami - Ostre kritike KPI

V krajevnih političnih krogih vlada precejšnje zanimanje za današnji sestanek v Rimu, na katerem se bodo zbrali deželni in pokrajinski tajniki strank deželne večine iz FJK, oziroma iz Trsta, odgovorni pri vladnih strankah za krajevne ustanove ter zastopnika Liste za Trst, da bi razpravljali o krajevnem političnem položaju, predvsem pa o predlogih za sestavo novih večin na občini in pokrajini. Pobudo za sestanek je dal odgovorni za krajevne uprave pri KD D'Onofrio, potem ko je KD zagrozila z odprtjem krize na deželi, kolikor bi jo laične sile, predvsem pa PSI, diskriminirale pri oblikovanju novih večin na občini in pokrajini.

Kot pa kaže, naj bi bil sporazum med Listo za Trst ter strankami laičnega in socialističnega bloka že dosežen; delegaciji sta se ponovno sestali včeraj dopoldne ter razpravljali tako o programu kot o rimskem sestanku, ki ga je sklicala KD; na srečanju niso prišle do izraza drugačne možnosti od že znanih (oblikovanje uravnovešenih odborov, ki jih KD odklanja, ali pa sestava odborov LpT - laiki) za rešitev vprašanja upravljivosti v tržaških krajevnih ustanovah. Delegaciji se bosta vsekakor ponovno sestali jutri; nekateri že napovedujejo, da bosta že ob tej priložnosti podpisali sporazum o sodelovanju, kljub določenim pomislekom, ki še obstajajo v vrstah PRI in tudi v obeh svetovalskih skupinah LpT ter kljub današnjemu rimskemu sestanku.

V tem primeru bi zato že na četrtkovi pokrajinski in petkovi občinski seji skupščini lahko izvolili predsednika pokrajine in župana ter oba odbora.

Sicer pa si v teh zadnjih dneh pred sejama pokrajinskega in občinskega sveta razne pobude vrstijo kot na tekočem traku. Včeraj popoldne je Lista za Trst, stranka relativne večine v obeh skupščinah, imela skupščino svojih članov. Od nje je vodstvo te mestne grupacije po obširni razpravi prejelo mandat, da nadaljuje pogajanja za oblikovanje odborov LpT ter laičnih in socialističnih sil, ki bi KD dejansko izključevali iz vsake večine. To je glavni predlog LpT; drugi, podrejeni predlog pa predvideva oblikovanje tako imenovanih uravnovešenih odborov: na občini naj bi ga sestavljali predstavniki LpT ter laičnih in socialističnih sil, v njem pa naj bi bil, kot opazovalec, tudi predstavnik KD; na pokrajini pa naj bi se izoblikoval odbor KD ter laičnih in socialističnih sil z enim odbornikom - opazovalcem iz vrst LpT. V tem primeru naj bi ne šlo za manjšinska odbora — zagotavljajo v listarskih krogih — ampak za odbora s širokima večinama.

Kot že rečeno, si v teh dneh sledijo razne pobude političnih sil. V nedeljo dopoldne sta se na sedežu KD ponovno sestali delegaciji krščanske demokracije ter laičnega in socialističnega bloka; več kot dve uri sta razpravljali o raznih programskih točkah, predstavniki KD pa so sogovornikom uradno orisali dokument, ki ga je strankin deželni odbor odobril v soboto in v katerem je jasno rečeno, da bo KD sprožila deželno krizo, če bo na občini in pokrajini prišlo do oblikovanja manjšinskih odborov LpT - laiki.

O političnem položaju v mestu, predvsem pa o vprašanju pogajanj za oblikovanje novih večin je na svoji zadnji seji razpravljala tudi svetovalska skupina KPI v deželnem svetu. Glede tega si je zastavila vprašanje, kako lahko tiste sile, ki se sklicujejo na levico, sprejemajo izsiljevanje s strani deželne KD, ki hoče, da bi sestava odborov v krajevnih upravah bila enaka oni na deželi. Istočasno preseneča, je mnenja komunistična skupina, da so se pogajanja pomaknila v Rim, s čimer so krajevnim političnim silam v tako delikatnem trenutku za deželno enotnost odvzete njihove avtonomne in avtonomistične vloge. Preseneča tudi, da je bila na rimski sestanek povabljena tudi LpT, ki je nastala predvsem kot protestno gibanje proti Rimu. Komunistična skupina v deželnem svetu nadalje opozarja na negativnost in resnost nadaljevanja politike protikomunistične diskriminacije.

O tej diskriminaciji piše tudi občinski svetovalec Monfalcon v strankinem dnevniku «l'Unità», ko poudarja, da predlagana rešitev (sodelovanje LpT - laiki) ne nudi nobenega znaka in garancije za resnično prenovitev pri upravljanju mesta, ponovno pa ponuja diskriminacijo do KPI. Monfalcon nadalje piše, da gredo na smeh protesti KD, ki jih danes dviguje, ker jo druge stranke izključujejo, ko pa je bila prav KD, ki je zagrizeno zagovarjala ideološke prejudice in diskriminacije do KPI. Ob koncu svojega članka Monfalcon predlaga, da bi se pogajanja med strankami začela znova s soočanjem na programu, ki naj bi postal osnova za dosego sporazuma.

Podražitev bencina v Jugoslaviji velja tudi za bencinske bone

Po sobotni podražitvi bencina v Jugoslaviji so novi ceni goriva prilagodili tudi bencinske bone za tuje turiste. Tako bodo lahko odslej tujci za bon v vrednosti 400 dinarjev (10.800 lir) prejeli 10 litrov in pol super bencina medtem ko so za isti bon natankali pred podražitvijo 13 litrov super goriva.

Sprva je kazalo, da bo ostala cena bencina za bone neizpremenjena, kar naj bi pozitivno vplivalo na mednarodni turizem, v nedeljo popoldne pa so prejeli uslužbenci na bencinskih črpalkah sosedne republike ustrezna navodila za prilagoditev nove cene tudi bencinskim bonom.

Svetovalska skupina KPI ostro kritizira deželni odbor

Sestala se je komunistična skupina v deželnem svetu in razpravljala o nalogah in obveznostih deželnega sveta pred poletnim premorom. Najprej je opozorila na vedno resnejši položaj, na zmedo, na nedelavnost in na vedno globlje razkole v deželnem odboru. Nedavna «spodrsljaja» deželne vlade glede družinskih posvetovalnic in ukrepov kmetijskega sektorja sta le primera, ugotavlja komunistična skupina, ki še dodaja, da vse to povzroča težke in včasih nevzdržne odnose med deželnim svetom in komisijami ter odborom glede zakonodajne dejavnosti. Sedaj se zahteva, pravi še KPI, da bi v nekaj dneh odobrili vrsto zakonskih osnutkov velikega pomena, potem ko deželni odbor v zadnjih mesecih ni izpolnil sprejetih obveznosti; gre torej za prakso, zaključuje svetovalska skupina KPI v deželnem svetu, ki se je deželni odbor trdovratno drži v popolnem zaničevanju najbolj naravnih in osnovnih pravil pravilnega delovanja deželne skupščine.

V kasarni Duca d'Aosta pri Sv. Ivanu je včeraj zapriseglo 327 pomožnih stražnikov, ki so obiskovali tamkajšnjo šolo gojencev državne policije. Ceremonije so se udeležili vidni predstavniki policijskih in krajevnih oblasti ter borčevskih organizacij. Slavnostni nagovor je imel poveljnik šole polkovnik Franco Greco.

Danes seja deželnega sveta

Deželni svet bo na današnji seji razpravljal o zakonskem osnutku ki predvideva vrsto deželnih posegov ob naravnih katastrofah in posebnih vremenskih neprilikah. Poročal bo svetovalec Angeli (KD).

Miljski župan o zakonu v korist lačnim na svetu

Miljski župan Willer Bordon, podpisnik zakonskega predloga za pomoč lačnim na svetu (predlog je podpisalo 1.300 italijanskih županov) je v tiskovnem sporočilu obnovil cilje te ljudske pobude. Ustrezni zakon bi rešil življenje trem milijonom ljudi, izpeljali naj bi ga v teku letošnjega leta tako, da bi za lačne na svetu nakazali 3 milijarde lir posebne podpore. Ker gre za izredni poseg, bi ga morali izpeljati z izrednimi metodami in instrumenti, da bi se tako izognili birokratskim zapletljajem in zamudam.

Medtem je deželna komisija za finance in proračun sprejela z večino zakonski osnutek, ki spreminja uprave; soglasno pa je bil sprejet prejšnji zakon o uslužbencih deželne odlok, ki dodeljuje pokrajinskim upravam v deželi posebne pristojnosti v okviru programiranja.

Z VELIKO REVIJO GODB NA PIHALA NA PRIREDITVENEM PROSTORU NA KLANCU

Godba na pihala «Vesna» iz Križa je v nedeljo lepo praznovala 100-letnico svojega delovanja

Na prireditvi so poleg domačinov nastopile godbe iz Nabrežine, Ricmanj, s Proseka, iz Doline, Trebč in Turjaka - Velik uspeh revije priča, da je godbena dejavnost zelo priljubljena med našimi ljudmi

Godbe med sprevodom po kriških ulicah

Na prireditvenem prostoru na Klancu se je v nedeljo zbralo res veliko ljudi in to verjetno v presenečenje samih prirediteljev, ki si gotovo niso pričakovali tako množičnega obiska. Godbeniki (bilo jih je nad 250) so prikorakali do odra ob mogočnih zvokih «Narodnih herojev» in «Gorenjske» in ob slikoviti spremljavi kriških narodnih noš, pred pričetkom revije pa je goste, med katerimi bi omenili generalnega konzula SFRJ v Trstu Štefana Cigoja, in občinstvo pozdravil predsednik kriške godbe Dario Košuta. Govornik je poudaril pomembnost prireditve ter nujnost, da se domača godba številčno še okrepi, zgodovinski prerez godbene dejavnosti v Križu pa je podala domačinka Ilde Košuta, ki je tudi napovedovala program.

Poleg domače godbe pa so se nato občinstvu predstavile še godbe «Breg» iz Doline (vodi Viljem Slavec), iz Nabrežine (vodi Stanko Mislej), «Viktor Parma» iz Trebč (vodi Rado Škabar), iz Ricmanj (vodi Enijo Križanowski), s Proseka (vodi Slavko Luxa) ter godba na pihala iz Turjaka. Žal se koncerta iz tehničnih razlogov ni udeležila godba iz Divače, ki je poslala kriškim godbenikom brzojavko s pozdravi in s čestitkami. Vse nastopajoče godbe, ki so se za ta koncert zelo potrudile, je publika nagradila s toplim aplavzom.

Pred nastopom so kriški godbi čestitali Ljubo Košuta (KD Vesna), Gigi Bogatec (sekcija Zveza borcev ANPI), Silvio Bezin (ŠD Vesna) ter referent za glasbeno dejavnost pri Zvezi slovenskih kulturnih društev Ignacij Ota. Godbeniki pa so svojemu prizadevnemu dirigentu Hermanu Sulčiču izročili spominsko plaketo v znak hvaležnosti za vse, kar je doslej dobrega naredil za razvoj godbene dejavnosti v Križu.

Kriška godba na pihala «Vesna» je v nedeljo popoldne slovesno praznovala 100-letnico obstoja in delovanja, pomemben jubilej, ki zgovorno priča o velikih in bogatih tradicijah godbe v kriškem kulturnem in javnem življenju. Kljub stalnim družbenim spremembam godbena dejavnost še danes ohranja svojo živo lepoto in svoj čar in to tudi med mlajšimi generacijami, ki se vse bolj vključujejo v naše godbene ansamble. Konec koncev pa tudi godbe predstavljajo v naši zamejski stvarnosti pomemben kulturni dejavnik, izraz naše bitnosti in našega narodnostnega izročila, ki se prenaša iz roda v rod.

Dario Košuta, predsednik kriške godbe

Izvolili nov odbor Slovenskega kulturnega društva iz Barkovelj

Pred nedavnim so v Barkovljah izvolili nov odbor Slovenskega kulturnega društva. Predsedniške dolžnosti bo izvrševal Luciano Jagodic, podpredsednik pa je Jurij Slokar. Odbor sestavljajo še: tajnici Elvi Miklavec - Slokar in Marinka Pertot; blagajničarka Elda Veljak - Doles in njena pomočnica Klara Bevilacqua. Za društveno lastnino bosta skrbela Sabina Nibrandt in Zoro Starc. Referenta za rekreacijo sta Mario Gregorič in Edi Godnik; referent za stike z jadralnim klubom «Sirena» Vojko Brecelj; referentka za stike s pogrebnim društvom Marčela Pertot; referent za pevske zbore Sandrino Furlan; referent za zbiranje etnološkega materiala Angel Turk; referenti za prireditve in stike s sosednimi društvi in ustanovami Barbara Gregorič, Marina Besednjak, Franko Starec in Klara Bevilacqua; referent za stike z mladino David Poljšak; referent za šolo Vera Poljšak - Pertot; referenta za javna občila in propagando Aleksij Civardi in Maja Furlan.

FLM za razvojno politiko na področju dieslovih motorjev

Pokrajinsko vodstvo sindikata kovinarjev FLM se je te dni sestalo s člani tovarniškega sveta Tovarne velikih motorjev, da bi vzelo v pretres položaj v obratu in na tržišču dizlovih motorjev. Ob koncu posveta je FLM izdala poročilo, v katere mpoudarja, da je svetovno povpraševanje po motorjih, kakršne izdelujejo v obratu pri Boljuncu, v stalnem porastu, medtem ko vodstvo TVM nasprotno trdi, da tržišče ne absorbira tukajšnjih strojev. Državna družba IRI — pravi nadalje poročilo — namerava naložiti v tržaškem obratu le 19,7 milijarde lir, kar je odločno premalo za premostitev sedanje krize. FLM na koncu dodaja, da bodo tukajšnji sindikalni dejavniki zahtevali nastop osrednjega vodstva FLM pri pristojnih organih v Rimu, da bi se slednji končno opredelili za primerno razvojno politiko vseh obratov z državno soudeležbo, ki se ukvarjajo s proizvodnjo dizlovih motorjev.

Razna obvestila

SPD Trst prireja za trenirane planince tridnevni izlet z osebnimi vozili na TO VISOKO ROSOJANSKO POT iz vasi Korito na planino Kot in po grebenu na vrh Kanina ter čez Sart v Solbico. Zbirališče v petek, 23. t.m., ob 14. uri pred sodno palačo. Povratek v nedeljo, 25. t.m. Telefonske prijave na štev. 213629 (Peter Suhadolc) ali na društveni sedež danes, 20. t.m., od 20. do 21. ure.

KD Primorsko Mačkolje vabi 23., 24., 25. in 26. t.m. na šagro v borov gozdiček v Mačkoljah.

Zveza vojnih invalidov NOV obvešča svoje člane, da bo do 31. avgusta pisarna odprta samo v jutranjih urah od 9. do 12. vsak dan razen ob sobotah.

SKD Tabor - Opčine. Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši je odprta v mesecu juliju ob ponedeljkih in četrtkih od 16.30 do 19.30. V avgustu bo knjižnica zaprta.

Prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ GABROVCA

Karlo Černjava 30.000, Albin Kralj 20.000, Nada in Nini 50.000, Gracjela in Marjo Černjava 10.000 ter bivši odbor ŠD Olimpija (Gabrovec) 312.500 lir.

* * *

Ob 13. obletnici smrti našega dragega in nepozabnega moža in očka Rada Rauberja darujejo Breda, Jasna in Nataša 20.000 lir za Dijaško matico in 10.000 lir za odbojkarski odsek ŠZ Bor.

V spomin na teto Tončko daruje Viktor Stopar z družino 20.000 lir za ŠZ Sloga.

POPRAVEK

V zahvali ob smrti Dušana Miliča, ki je bila objavljena v nedeljo, 18. t.m. je pomotoma izostalo ime gospe Olge.

Prizadeti se oproščamo.

VAŽNO VPRAŠANJE, KI NEPOSREDNO ZADEVA TUDI SLOVENSKO SKUPNOST

Deželna skupščina pred pomembno razpravo o novem zakonu o poklicnem izobraževanju

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje naslovil svetovalskim skupinam dokument o tej problematiki - Jutri tiskovna konferenca KPI

Deželni svet Furlanije - Julijske krajine bo baje jutri začel obravnavati razne zakonske osnutke o vprašanjih poklicnega izobraževanja in usposabljanja, to je področja, ki postaja iz dneva v dan vse bolj aktualno in nujno povezano z gospodarskim načrtovanjem. Prvi deželni zakon, ki v velikih obrisih urejuje to problematiko, je star štiri leta, poklicno izobraževanje pa je sedaj spet v središču pozornosti, ker je medtem osrednja oblast priznala deželam nove odgovornosti in zlasti nove pristojnosti, ki jih je treba nujno uskladiti z novim zakonom. V ta namen je deželni odbor pripravil svoj zakonski osnutek, v deželni skupščini pa se obeta zanimiva razprava in to tudi zaradi tega, ker bodo zlasti komunisti predstavili svoje predloge in amandmaje. V tej zvezi je za jutri zjutraj KPI sklicala posebno tiskovno konferenco, ki jo bo vodil načelnik svetovalske skupine Pascolat.

Prvi deželni zakon o poklicnem izobraževanju, ki nosi številko 42, ni docela upošteval specifičnih vprašanj in potreb slovenske narodnostne skupnosti na tem področju, seveda če izvzamemo načelno izjavo v prvem členu. Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje, ki je bil ustanovljen leta 1979 prav na osnovi zgoraj omenjenega deželnega zakona, je zato po poglobljenem posvetovanju s ustavnimi organizacijami (Sindikat slovenske šole, Slori, Kmečka zveza, SDGZ in Dijaška matica) izdelal dokument, ki ga je naslovil vsem svetovalskim skupinam demokratičnih strank in slovenskim deželnim svetovalcem. Dokument v bistvu obsega serijo predlogov in amandmajev k zakonskemu osnutku, ki ga je izdelal odbor, stališča pa so sad in izraz triletnega delovanja te slovenske ustanove v treh pokrajinah F-JK, kjer živijo Slovenci.

V tem dokumentu se naša organizacija zavzema, da bi deželna uprava stvarno priznala slovenskemu izobraževanju specifiko in to na vseh ravneh, tako kar zadeva kadrovske oziroma pedagoške probleme kot tudi predstavništvo naše narodnostne skupnosti v vseh telesih, ki bodo poklicana, da od blizu sledijo tem vprašanjem. To ne velja samo za zastopnike zavoda, ampak tudi za predstavništva naših stanovskih organizacij kot sta Kmečka zveza in Slovensko deželno gospodarsko združenje.

Upati je, da bosta deželna skupščina in zlasti deželni odbor občutljiva in pozorna do stališč in predlogov naše organizacije ter da bo nov zakon o poklicnem izobraževanju resnično upošteval glavne probleme in potrebe naše skupnosti na tem zelo važnem področju.

Javni natečaj za fizioterapevta

Devinsko - nabrežinska občina je razpisala javni natečaj na podlagi listin in izpitov za eno mesto fizioterapevta v domu za ostarele Bratov Stuparich» v Sesljanu. Poleg diplome nižje srednje šole se zahteva tudi diploma terapista rehabilitacije, izdana po dokončanem tečaju fizioterapevtske smeri. Rok za predložitev prošenj zapade 14. avgusta. Za vse informacije je na razpolago urad za stike z javnostjo

Težka kazen za nabrežinskega izsiljevalca

Tržaško kazensko sodišče (predsednik Lugnani, tožilec Staffa) je obsodilo včeraj 22-letnega Maria Moro iz Nabrežine 163 na dve leti in 4 mesece zapora in na 200 tisoč lir globe zaradi izsiljevanja. Mladenič naj bi 22. aprila letos v Nabrežini grozil domačinu Petru Franceschiniju in ga prisilil, da mu je izročil vsoto 200 tisoč lir. Sodišče je v razsodbi odklonilo zagovornikovo zahtevo po izpustitvi More na začasno svobodo.

Pomisleki novinarjev F-JK ob podpisu delovne pogodbe

Sindikalna konzulta združenja novinarjev Furlanije - Julijske krajine je z večino glasov sprejela odobritev nove delovne pogodbe, vendar je istočasno izrekla nekatere pomisleke glede ekonomskega dela in glede na rok trajanja pogodbe. Konzulta nadalje meni, da bi moral vsedržavni sindikat novinarjev podrobno razpravljati o nekaterih še odprtih problemih, kot sta na primer struktura plače in delovanje znotraj sindikata samega

PREBIVALCI RICMANJ IN LOGA POČISTILI SVOJO VAS

Čisto in urejeno okolje znak omike

Čisto in urejeno okolje je znak omike naroda. Ta moto je v nedeljo dopoldne pritegnil kakšnih trideset prebivalcev Ricmanj in Loga, da so zavihali rokave in počistili svojo vas. Ricmanje so pred tremi leti ostale brez pometača, ker se je preselil v Boljunec. Odtlej se je ob grapah, odtočnih kanalih, po kotih, pač povsod po vasi, po dolgem in po čez nabralo veliko peska in zemlje, na kateri se je zarasla trava, ki je dajala posebno vaškemu središču puščoben vtis. Zato so se pri ricmanjskem društvu «Slavec» zavzeli, da bi, preden gredo na poletne počitnice, očistili in uredili vas, kar jim je popolnoma uspelo, saj je bila udeležba zadovoljiva (naslednjič bo gotovo še številčnejša, so bili po končni akciji mnenja udarniki). Ricmanje pa se sedaj domačinom in tujcem, ki pridejo v vas, pokažejo v snažni, prazniční preobleki.

Ris

Tatovi okradli blagajno tržaškega kopališča «Ausonia»

Neznani tatovi so v noči med soboto ni nedeljo vdrli v urade tržaškega kopališča «Ausonia» in iz blagajne odnesli približno milijon in pol lir v gotovini. Tatvino je v jutranjih urah odkrila lastnica kopališča Andrea Valdemarin, ki je takoj obvestila policijo.

POGOVORI Z MATURANTI

Darij Ravbar: «Zasluga gre profesorjem»

Darij Ravbar, z Opčin, je upravičeno zadovoljen s svojim učnim uspehom, saj je dokončal klasični licej «France Prešeren» z najvišjo možno oceno — šestdesetico. Si pričakoval tak uspeh?

«Le deloma. Gotov sem bil, da sem izpit opravil dobro, tudi zaradi dejstva, da sem dobro izdeloval tudi v prejšnjih letih in izkazalo se je, da je maturitetna komisija to upoštevala. Vsekakor pa šestdesetice res nisem pričakoval. Za ta uspeh pa se moram zahvaliti predvsem profesorjem, ki so me učili, saj so meni in ostalima dvema sošolkama nudili poleg običajne programske učne snovi tudi osnovne pojme splošne kulture, kar je precej pripomoglo k našemu uspehu. Poleg tega smo imeli odlično maturitetno komisijo, ki nam je ponudila možnost, da smo dokazali svojo pripravljenost.»

Marsikdaj se dogaja, da dijaki, ki dokončajo nižjo srednjo šolo, izberejo šolo, na kateri bodo nadaljevali svoj študij, nekoliko na slepo, tako da na koncu šola, ki so si jo izbrali, jim ne ustreza več. Ali se je to pripetilo tudi tebi?

«Ne, zelo me zanimajo literarni predmeti. Zato, ko bi se moral spet odločiti, bi ponovno izbral klasični licej.. Prvi dve leti učenja na tej šoli sta bili res nekoliko suhoparni. Med drugim je bil zame precejšnji «šok» prestop iz številnega razreda, kakor sem ga bil navajen na nižji srednji šoli, v razred, ki je poleg mene štel samo še dve dijakinji. Kar se mi je začetka zdelo nekakšno zlo, pa se je na koncu spremenilo v dobro, saj smo bili zelo homogen razred in smo odlično napredovali, tako da so imeli profesorji z nami tudi možnost, da so obravnavali snov, ki ni strogo na programu. Poleg tega pa sem zadovoljen, da mi je šola ponudila določeno pripravo splošne narave, ki mi bo gotovo pomagala pri nadaljnjem študiju.»

Si že kaj pomislil o nadaljnjem poteku svojega študija?

«Sedaj se pripravljam za sprejemni izpit na «normalni višji šoli» v Pizi. To je zelo znan in zahteven zavod, saj predvideva poleg univerzitetnega študija tudi raziskovalno delo. Kot učno smer sem si izbral pouk angleščine in francoščine. Upam, da mi bo uspelo dokončati to študijsko dobo in tako doseči svoj cilj — poučevanje.»

VČERAJ V UMETNOSTNI GALERIJI NA TRGU UNITÀ

Otvoritev razstave o deželnih kamnolomih

Razstavo je uredil Svetovni sklad za zaščito narave - Namen razstave je osvestiti javnost o nujnosti preureditve kamnolomov

V občinski umetnostni galeriji na Trgu Unità so sinoči otvorili fotografsko razstavo o kamnolomih v Furlaniji - Julijski krajini. Razstavo je uredila deželna sekcija svetovnega sklada za zaščito narave s sodelovanjem tržaške univerze. Namen razstave je seznaniti in osvestiti javnost o nujnosti urejenega posega deželnih oblasti na področju zaščite okolja s posebnim ozirom na kamnolomih, ki marsikje skazijo naravno podobo območja, kjer se nahajajo. V tržaški pokrajini je več primerov kamnolomov, ki naravnost bodejo v oči, posebno tam, kjer belina kamna ostro nasprotuje zelenju, ki jo obdaja.

Kot so nam povedali organizatorji razstave, je več primerov kamnolomov, ki niso več produktivni in so zato zaprti. Na področju teh kamnolomov je mogoče ponovno vzpostaviti prejšnje naravno okolje, seveda je tak načrt zelo težko izvedljiv in zahteva za uresničitev precej časa (najmanj 20 let). Pred nedavnim je dolinska občinska uprava izdelala načrt o postopni preureditvi kamnoloma v Borštu. Načrt ne predvideva zaprtja kamnoloma, temveč postopno «bonifikacijo» tistih delov kamnoloma, ki so bili že izčrpani. Tudi devinsko - nabrežinska občina je pokazala velik posluh za to problematiko, toda področje, na katerem bi bila preureditev potrebna, je zelo obširno in je zato načrt težko izvedljiv tudi iz finančnega vidika. Občinske uprave in ekološka gibanja se morajo marsikdaj soočati z nasprotovanjem nekaterih lastnikov. Zato je nujno, da dežela poseže z zakonom, ki bi uredil bodisi organizacijsko plat tega problema, kakor tudi vprašanje finančnih sredstev, ki bi omogočila tovrstne posege. Razstavo, ki bo odprta do 1. avgusta, bodo prikazali tudi v drugih deželnih mestih. Tržaška sekcija Svetovnega sklada za zaščito narave pa ima namen prirediti tudi seminar o tem problemu.

«Vesele žene windsorske» na Gradu sv. Justa

Jutri bo na Gradu Sv. Justa gostovala gledališka skupina «Il Teatrino» s Shakespearjevo komedijo «Vesele žene windsorske». V naslovnih vlogah bosta igrala Carlo Hintermann (Falstaff) in Bianca Toccafondi (gospa Quickly). Skupina «Il Teatrino» je pripravila delo v sodelovanju z apuljskim gledališčem. Komedijo je režiral Nucci Ladogana, kostime in sceno je pripravil Carlo Savi, glasbeno spremljavo pa je oskrbel Peppino Gagliardi.

Začetek ob 21.30. Vstopnice imajo sledeče cene: za sektor A 5.000 lir, za sektor B 3.500 lir, za sektorja C in D (neoštevilčena) 2.500 lir. Vstopnice in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

● **Zaradi radikalnega čiščenja** bo jutri od 14. do 17. ure prepovedano voziti in parkirati vozila v Ul. Pondares, Ul. Molino a Vento in v Ul. Sant'Apollinare.

ZAHVALA

Ob težki in boleči izgubi našega dragega moža in očka

IVANA THEUERSCHUHA

se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in mu tako številno izkazali zadnje spoštovanje: častitim duhovnikom, govornikom, skavtski družini, prijaznim vaščanom in vsem prijateljem in znancem.

Žalujoči svojci

Trst, 20. julija 1982

OB IZGUBI DRAGE

MATERE

IZRAŽAMO ING. A. PARDUBSKEMU ISKRENO SOŽALJE

Delovni kolektiv IRET, sodelavci, člani upravnega sveta in nadzornega odbora.

S šagro v Hribenci je mladina obnovila stari vaški običaj

Zares lepa pobuda PD Slovenec in mladih iz Boršta in Zabrežca

Šagra v Borštu se je vedno odvijala na opasilo sv. Marine. Fantovska je na Kaluži postavila plesišče, ga prekrila z laporjem in z valjarji utrdila tla. V nedeljo popoldne so parterji in parterce šli v povorki od Lene naprej skozi vas z godci na čelu. Fantje, ki so vstopali v fantovsko, so morali plačati likof, fantovska združba pa je potem skrbela za ohranjanje običajev v vasi in njihovo prenašanje naprej. «Borštanska šagra je bila od vedno,» je poudaril predsednik PD Slovenec Jordan Zahar, «in po vojni smo jo takoj oživili, vendar je potem zamrla, ker smo hoteli uveljaviti tudi gospodarski videz vasi, ki ima na leto blizu 35 osmic in torej prideluje veliko količino domačega, pristnega vina. Tako se je porodila ideja o prazniku vina, šagra na opasilo sv. Marine pa je utihnila. Razveseljivo pa je, da je po dvanajstih letih ravno mladina želela, da bi stari običaj ponovno obudili in to z vsem ceremonialom, ki je bil pri naših dedih v navadi.»

Mlada dekleta in fantje so zavihali rokave, a šagre niso priredili več na Kaluži, temveč v čudovitem naravnem okolju v Hribenci. Vso organizacijo so prevzeli borštanski in zabreški mladinci sami, «mi stari samo bdimo, da ne pride do kakšnih nevšečnosti in pa pomagamo, če je gneča ob šankih prehuda...»

Po več kot desetletju so Borštani s ponosom gledali, kako parterce in parterji spet korakajo od Lene skozi Boršt v Hribenco, kako so se zgrnili na plesišče, odžejali godce, nato pa se zavrteli po gladki (tokrat cementni, ne več iz opeke) plošči in «odprli ples».

«Zbrati danes mlada dekleta in fante in jih navdušiti za obujanje starih običajev, je zelo težko,» je pripomnil Jordan, «pa vendar naši razumejo, da moramo očuvati tradicijo, ker s tem ostajamo tudi narodnostno enotni. Angažirana mladina pa je tudi poroštvo za bodočnost.»

Prvi borštanski in zabreški parterji in parterce po tolikih letih so bili: Silva Zobec, Anna Corbatto, Nadja Žerjal, Rossana Abrami, Loredana Gustini, Marko Colsani, Stojan Parovel, Igor Pertot, Tomaž Petaros in Adrijan Marsetti.

Šagra v Hribenci je stekla v soboto. V nedeljo pod večer pa je bila glavna točka kulturnega programa prihod mladih parterjev v Hribenco. Sledil je krajši koncert godbe Breg, ki jo vodi Viljem Slavec. Zvečer, v hladu in ob bogatem obisku je igral ansambel Pomlad iz Ricmanj. Šagra se je v prijetnem razpoloženju in ob neprikritem zadovoljstvu mladih organizatorjev, ki so z uspehom kronali svoj trud in zavzetost, končala sinoči.

(ris)

Lep uspeh praznika ŠD Sokol in SKD Igo Gruden

V Nabrežini se je v soboto in nedeljo odvijal že tradicionalni praznik krajevnih društev Sokol in Igo Gruden, ki je tudi tokrat privabil v svežino društvenega prireditvenega prostora lepo število obiskovalcev. V soboto popoldne je bil na sporedu turnir v briškoli z lepimi nagradami, v nedeljo popoldne pa je na prazniku nastopila glasbena skupina iz Milj «Tozd Lopovi», oba večera pa je za prijetno počutje gostov in v veselje ljubiteljev plesa igral ansambel «The Lords». Lep uspeh društvenega praznika predstavlja zasluženo plačilo za marljive nabrežinske športne in kulturne delavce in delavke, ki so goste postregli z domačimi dobrotami in s pristno kapljico.

Koncert proseške godbe na pihala

Proseška godba je v petek zvečer na trgu pred cerkvijo na Proseku priredila svojim zvestim poslušalcem prijeten celovečerni koncert. Godbeniki, ki jih vodi prizadevni Slavko Luxa, so lepo izvajali koračnice in tudi zahtevnejše melodije, ki jih je številno občinstvo nagradilo s toplim aplavzom.

Gledališča

VERDI

Jutri tretja predstava Leharjeve operete v dveh dejanjih «Kačji pastir». V glavnih vlogah Marzia Ferraro, Daniela Mazzucato, Aurora Banfi, Max Rene Cosotti, Umberto Raho. Dirigent Guerrino Gruber, reziserka Luisa Crismani.

Danes ob 20.30 zadnja predstava operete «Roža iz Stambula» Lea Falla.

Kino

Ariston 21.30 «Il tempo delle mele». Sophie Merceau. Režija Claude Pinoteau.
Eden Danes zaprto.
Ritz Zaprto za počitnice.
Grattacielo 16.30 «Storie di fantasmi». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Fenice Zaprto za počitnice.
Nazionale 16.00 «Alfa blu». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Aurora 17.00 «E la madoonna». R. Pozzetto.
Cristallo Zaprto za počitnice.
Moderno 17.00—19.30—21.45 «Agente 007: La spia che mi amava».
Filodrammatico 15.00 «Femmina ingorda». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Capitol 16.30 Robin Hood».
Mignon začetek ob 16. uri «Dracula contro Zombi».
Lumiere 16.30 «L'urlo di Chen terrorizza anche l'occidente». Bruce Lee.

Včeraj - danes

Danes, TOREK, 20. julija
MARJETA

Sonce vzide ob 4.35 in zatone ob 19.47 — Dolžina dneva 15.12 — Luna vzide ob 3.51 in zatone ob 19.48.

Jutri, SREDA, 21. julija
ZORKA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 28,4 stopinje, najnižja 22.8, ob 18. uri 27,2 stopinje, zračni tlak 1017,4 mb ustaljen, veter vzhodnik severovzhodnik 18 km na uro s posameznimi sunki do 43 km na uro, vlaga 55-odstotna, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 24 stopinj.

-ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Vincenzo Merico, Virginia Barnobi, Dimitri Rudez, Maria Giovanna Biasiol, Elisa Gherdevich, Donato Montemurro.

UMRLI SO: 55-letna Antonia Stopar por. Demichele, 64-letna Lucia Leone por. Turel, 54-letni Attilio Trebez, 6-letna Ines Marchese vd. Brosolo, 91-letna Drusiana Bartoli, 84-letna Anna Daltin, 68-letni Massimiliano Fratnik, 68-letni Edoardo Godini, 78-letni Vittorio Cantoni, 83-letni Giuseppe Flora, 69-letni Luigi Loi, 79-letni Giuseppe Rahamin, 51-letni Giovanni Cociani, 66-letna Maria Tedeschi por. Sferza, 79-letna Cristina Prelec, 88-letna Emilia Ritossa vd. Achilli, 94-letna Elvina Rigo vd. Fonda, 81-letna Maria Cavagnin, 83-letna Alice Laurencich, 36-letni Sante-Renzo Bado, 53-letna Giovanna Maglizza, 18-letni Luigi Zearo, 95-letna Antonija Stok vd. Tavčar.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Trg S. Giovanni 5, Campo S. Giacomo 1, Ul. Dei Soncini 179, Ul. Revoltella 41.
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Garibaldijev trg 5, Ul. Diaz 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Garibaldijev trg 5, Ul. Diaz 2.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel 228 124, Bazovica: tel 226 165, Opčine: tel 211 001, Prosek: tel 225 141; Božje polje Zgonik: tel 225 596; Nabrežina: tel 200 121, Sesljan: tel. 209 197; Žavlje:

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21 do 8. ure tel. 732 627, predpraznična od 14 do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure, tel. 68 441.

ŠE O DOPOLNILNI ODŠKODNINI

V teh dneh so kmetje, ki so zaprosili za dopolnilno odškodnino za leto 1981, prejeli na dom bančne krožne čeke, ki zadevajo prvi obrok. Deželna uprava je namreč dodelila KGS polovico prispevka, tako da je KGS bila prisiljena izplačati odškodnino v dveh obrokih. S prvim obrokom so dokončno izplačali tiste kmete, katerih odškodnina ne presega 315.000 lir, vsi ostali bodo prejeli drugi obrok, ko bo deželna uprava dodelila KGS manjkajočo vsoto. Če bo dežela zavlačevala z izplačilom, bo KGS anticipirala odškodnino iz lastnega proračuna.

Ker so nekateri kmetovalci, ki imajo enako število živine, prejeli različne vsote dopolnilne odškodnine, mislimo, da je koristno, da podamo nekaj pojasnil, ki smo jih sicer že podali na sestankih po vaseh ob priliki izpolnjevanja teh prošenj.

Pogoji za prejem in kriteriji izračunavanja dopolnilne odškodnine so sledeči:

a) za prejem dopolnilne odškodnine je treba obdelovati najmanj 3 ha površine (za obdelano površino se smatrajo tudi travniki in pašniki).

b) za vsak ha travniške in pašniške površine mora odgovarjati ena enota odrasle živine (krava ali bik, starejša od dveh let, veljata enoto, mlajša živina pa 0,60 enote). Ob tem pogoju se dobi za vsako enoto odrasle živine krite z enim ha travnato - pašniške površine približno 100.000 lir dopolnilne odškodnine. Poudarjamo, da ne pridejo v poštev tiste travnato - pašniške površine, ki niso krite z odgovarjajočo živino.

Primer:
3 ha travnato - pašniške površine + 3 enote odrasle živine = približno 300.000 lir DO.
3 ha travnato - pašniške površine + 1 enota odrasle živine = približno 100.000 lir DO;
3 ha travnato - pašniške površine + 6 enot odrasle živine = približno 300.000 lir DO.

c) za vsak nadaljnji ha ostalih obdelanih površin, kot so vinogradi, njive oz. polja, sadovnjaki, vrtne in industrijske kulture, prejme prosilec približno 100.000 lir dopolnilne odškodnine.

Primer:
3 ha trav. - paš. površine + 3 EOŽ (enote odrasle živine) + 1 ha vinograda = približno 400.000 lir DO (dopolnilne odškodnine);
3 ha trav. - paš. pov. + 1 EOŽ + 1 ha vinograda — približno 200.000 lir DO.
3 ha trav. - paš. pov. + 6 EOŽ + 1 ha vinagrada = približno 400 tisoč lir DO.

Opozarjamo vse zainteresirane, da se dopolnilna odškodnina, ki jo prejemajo v teh dneh, nanaša na leto 1981. Zato morajo računati na stanje, ki je bilo na njihovi kmetiji v novembru 1981 in ne na sedanje stanje.

Tajništvo
Kmečke zveze

BORS
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-468

19. 7. 1982

Ameriški dolar	1.368.—
Kanadski dolar	1.060.—
Švicarski frank	650.—
Danska krona	160.—
Norveška krona	215.—
Švedska krona	223.—
Holandski florint	503.—
Francoski frank	198.—
Belgijski frank	24.—
Funt šterling	2.380.—
Irski šterling	1.900.—
Nemška marka	557.—
Avstrijski šiling	79.—
Portugalski escudo	16.—
Pezeta	12.—
Jen	5.—
Avstralski dolar	1.330.—
Drahma	20.—
Debeli dinar	24.50
Srednji dinar	27.—

MENJALNICA
vseh tujih valut

Predpisi proti steklini v dolinski občini

V prejšnjih dneh so gozdni čuvaji v bližini Boršta ustrelili steklo lisico. Zaradi nevarnosti stekline priporoča dolinska občinska uprava naj se občani striktno držijo predpisov za preprečevanje širjenja pasje stekline, ki jih predvideva ustrezni županov ukaz. Tako namreč agenti javne varnosti, občinski redarji in vsi, ki so dodeljeni lovu na pse, lahko na vsem občinskem ozemlju ubijejo klateške pse in mačke. V krajih v občini odprti javnosti bodo morali držati lastniki svoje pse na vrvici, tudi v primeru, da imajo nagobčnik. Lastniki psov morajo nadalje takoj obvestiti občinsko oblast o morebitnem begu psa. Prav tako morajo obvestiti občinske organe v primeru, da opazijo na psu bolezenske znake, zaradi katerih lahko sumijo, da je okužen s steklino (sprememba obnašanja, težnja k grizenju, pričetek paralize, nemožnost požiranja).

Pavli Tršinovič v hvaležen spomin

Prejšnji teden je prenehalo biti trudno srce naše Pavle. Rodila se je v Banih v času prve svetovne vojne in dočakala drugo še hujšo. Skupno z možem Nandotom sta se opredelila za OF, v njuni hiši so se vseskozi vršili tajni sestanki. Po osvoboditvi je bila ena prvih članic AFŽ in potem Zveze žena Italije, v kateri je delovala do svoje smrti. S trpko bolečino se spominjamo nanjo, ker ji ne bo lahka domača zemljica in ker ne bo počivala blizu svojega ljubljenega moža. Oblasti namreč nimajo posluha za nujnosti ureditve openskega pokopališča, tako da bi naši ljudje mirno počivali v zemlji svojih dedov.

Draga Pavla, počivaj v miru, obljubljamo pa ti, da bomo storili vse, da se ne bo ponavljala ta krivica.

Tončka Vidau

Razstave

V galeriji «Il Tribbio» na Piazza Vecchia 6 razstavlja svojo keramiko tržaški likovnih Federico Righi.

V galeriji «Cartesius» ter v občinski galeriji razstavlja svojo grafiko in svoja olja tržaški slikar Aldo Bressanutti.

V TK Galeriji v Ul. sv. Frančiška 20 razstavlja kipar Janez Lenassi. Razstava bo trajala do 4. avgusta.

Čestitke

Včeraj je praznoval 13. rojstni dan naš IVO. Srečo v življenju mu želijo mama, Katja, nona in Rado.

Na učiteljišču je uspešno maturirala ANASTAZIJA PURIČ. Iskreno ji čestita družina Cesar.

Na učiteljišču je uspešno maturirala DARMA PURIČ. Iskreno ji čestita družina Cesar.

Včeraj je v Križu praznoval rojstni dan ANČKO SULČIČ. Vse najboljše mu voščijo sosedi.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

organizira v šolskem letu 1982/83 sledeče tečaje

v tržaški pokrajini:
1. Dvoletni tečaj za kvalifikacijo kamnosekov (I. letnik);
2. Tečaj s specializacijo za prevajalce slovenskega jezika;
3. Tečaj s specializacijo za programerje elektronskih računalnikov;
4. Tečaj iz cvetličarstva;
5. Tečaj iz čebelarstva.

Vpisovanje in podrobnejše informacije od 19. do 30. julija od 9. do 12. ure, v Trstu na sedežu Kmečke zveze, Ul. Cicerone 8/A.

ZANIMIVE GOSPODARSKE POBUDE V SOVODENJSKI OBČINI

Kmalu tri nova podjetja v obrtni coni pri letališču

Tokrat gre za pobude slovenskih gospodarstvenikov - V pripravi načrt obrtniške cone v Rubijah

Podpiranje gospodarskih pobud, zlasti tistih, ki prihajajo iz vrst domačinov, bo tudi v prihodnje ena od osnovnih opredelitev sovodenjske občinske uprave. To je med drugim povedal na slavnostni seji, ob občinskem prazniku, župan Vid Primožič. V Rubijah nastaja nova obrtniška cona, kjer naj bi v prihodnjih letih zgradili manjše obrate predvsem domačini. Trenutno je v izdelavi zazidalni načrt omenjenega področja, ki obsega okrog 5 hektarjev. Drugo območje, namenjeno gospodarskim proizvodnim dejavnostim, nastaja ob Tržaški cesti nasproti letališča. Tam so pred leti že zgradili nekaj manjših industrijskih in mešanih obratov, v prihodnjih dveh - treh letih pa bo področje povsem pozidano. Razveseljivo ob tem je dejstvo, da bodo proizvodne obrate zgradili predvsem domačini. Pravzaprav je treba ob tem zapisati da so se v zvezi z zazidalnim načrtom tega področja pojavile precejšnje težave urbanističnega značaja, saj je deželna uprava postavila kot pogoj, da se omenjeno področje nameni obrtniško-trgovinski dejavnosti, izgradnjo nove, s Tržaško cesto vzporedne poti. Prilagajanje in usklajevanje urbanističnih dokumentov je trajalo kar precej dolgo, vendarle je bilo pred kratkim ugodno rešeno. Tako so te dni že pričeli z zemeljskimi deli za zgraditev novih proizvodnih prostorov obrtniškega podjetja Irko, ki ima trenutno sedež v Števerjanu in ki proizvaja atomizerje ter drugo poljedelsko orodje. Lastnik podjetja je Drago Komjanc, ki se je na tem področju lepo uveljavil. Komjanc je tudi član Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. V prihodnjih mesecih bo predvidoma tudi trgovsko podjetje Cerimpex pričelo graditi skladišče in upravne prostore, medtem ko naj bi v prihodnjem letu dobilo na tem območju proizvodne prostore tudi podjetje Imsa, ki proizvaja kite in razne premaze. Z dograditvijo omenjenih treh objektov bodo razpoložljive površine v obrtniško - trgovski coni pri letališču v glavnem zasičene. Mogoče bo prostora za še en manjši objekt. Medtem pa upravitelji sovodenjske občine računajo, da bo že povsem izdelana dokumentacija za novo obrtniško cono v Rubijah in da bodo imeli na razpolago že tudi prve zazidalne površine.

Drevi seja pokrajinskega sveta

Danes zvečer se bo sestal goriški pokrajinski svet. Po vsej verjetnosti bo to zadnja seja pred poletnimi počitnicami. Dnevni red prihodnjega zasedanja obsega kar dvaindvajset različnih točk. Tako naj bi tokrat poskrbeli za imenovanje predstavnikov pokrajine v razne ustanove in organe, odobrili vrsto finančnih izdatkov ter ratificirali kakih deset sklepov pokrajinskega odbora. Odobrili naj bi nadalje načrt za izplačilo odškodnine razlaščencem za zasežena zemljišča ob gradnji avtocestnega odcepa.

Seja je napovedana za 20. uro.

1. avgusta vsakoletni Jernejev ptičji sejem

Vsakoletni Jernejev ptičji sejem v Gorici bo v nedeljo, 1. avgusta. Tako sporočajo organizatorji, društvo Pro Loco, goriška občinska uprava, avtonomna turistična ustanova in deželna uprava.

Prireditev bo tako kakor že vrsto let doslej, v parku za županstvom.

Danes sindikalno zborovanje v Tržiču

V dopolnilni blagajni je od včeraj nadaljnjih 100 delavcev ladjedelnice v Tržiču. Skupno število uslužbencev brez dela je tako naraslo na 350. Nov poseg po dopolnilni blagajni napovedujejo za čas neposredno po kolektivnem dopustu v podjetju, ko se bo število delavcev v dopolnilni blagajni približalo tisoč.

Delavci ladjedelnice se bodo danes dopoldne zbrali na sindikalnem zborovanju na osrednjem trgu v Tržiču. Sindikalne manifestacije se bodo udeležile tudi delegacije delavcev iz drugih kriznih podjetij z Goriškega.

Včeraj v ladjedelnici ni bilo običajne ponedeljkove skupščine. Preklicali so jo v vidu današnjega sindikalnega zborovanja.

Tudi komunisti proti novi termocentrali v Tržiču

Tudi komunisti so proti gradnji nove velike termocentrale na območju Tržiča. Takšno stališče je pred kratkim objasnil senator Bacicchi, na okrogli mizi v okviru praznika lista Avanti, v Ronkah. Proti gradnji nove termocentrale so se izjasnili tako socialisti kakor krščanski demokrati v Tržiču ter predstavniki drugih manjših strank.

POBUDA DRUŠTVA «GORIZIA NUOTO»

V bazenu na Rojcah poleti plavalni tečaji za otroke

Manjši odziv kopalcev zaradi visoke vstopnine

Kot prejšnje leto je tudi letos plavalno društvo «Gorizia Nuoto» organiziralo za najmlajše «počitnice v bazenu». Pobuda žanje veliko odobravanja in se je seveda število interesentov v primeri z lanskim letom občutno povečalo. Razloga za uspeh iniciative goriškega plavalnega društva sta v glavnem dva: prvič, ker sta s tem mnogim najmlajšim omogočena pristop k plavanju (v sklopu pobude je organiziran tudi plavalni tečaj) in druženje z vrstniki, drugič pa se s tem pomaga mnogim preobremenjenim mamicam, ki so tako bolj proste, da opravijo zjutraj svoje delo. Tečaji so se začeli 15. junija in so razdeljeni v šest desetdnevnih izmen. Cena tečaja je 30 tisoč lir. Roberto Goruppi, eden izmed voditeljev tega društva nam je povedal, da se število otrok v vsakem tečaju suče med 130 in 160 prijavljenimi. Glede dnevnega reda pa velja naslednje: ko pridejo otroci zjutraj v bazen, najprej eno uro telovadijo, od 9.30 do 10.30 je tečaj plavanja, nato malica, po malici pa do poldneva so še družabne igre in mini tekmovanja. Kot vidimo, so «počitnice v bazenu» precej intenzivne, vendar nedvomno za najmlajše v tem zelo zanimive.

Poleg te pobude pa organizira «Gorizia Nuoto» še popoldanske in večerne tečaje plavanja za odrasle. Pred kratkim se je končal tečaj za potapljače, ki je obsegal 80 ur lekcij, od teh kar 60 v vodi. Tako je konec junija v Sesljanu opravilo zaključni izpit 15 potapljačev, ki so za cel tečaj odšteli 150 tisoč lir.

Kako pa s popoldanskim obiskom bazena? Za podatke smo vprašali Renza Faganela, ki je bil sam eden izmed animatorjev tečaja potapljanja. Cene vstopnic so se v zadnjem letu občutno podražile (za otroke pod 14. letom znaša cena 1000 lir, za starejše pa se je povzpela na 2500 lir). To je seveda pripomoglo k temu, da je prišlo do padca obiska starejših fantov in deklet, saj si za to ceno lahko privoščijo potne stroške do morja. Otrok pa je še vedno zelo veliko in to število se veča. Poprečno vsak dan obišče goriški občinski bazen na Rojcah približno 100 - 150 ljudi. Od tega je 80 odstotkov otrok, 10 odstotkov staršev, ki pač otroke spremljajo, in 10 odstotkov mladine.

Vstopnice so torej zelo drage in to odvrača marsikaterega, da bi prišel v občinski bazen. To pa je odvisno od visokih režijskih stroškov, saj bo imelo društvo «Gorizia Nuoto» samo v tem letu približno 200 milijonov lir primanjkljaja. Na občini so že ožigosali tako politiko društva pri upravljanju bazena in obljubljajo le sanacijo polovice tega deficita, to je da plačajo stroške za vodo in elektriko, ki jih je kar za 100 milijonov lir letno. Seveda so v ta deficit vključeni tudi stroški upravljanja bazena v zimski sezoni.

Še vedno veliko Jugoslovanov v Gorici

Že v nedeljo smo pisali, da prihaja v teh dneh zaradi visoke kotacije dinarja v razmerju z liro v Gorici veliko jugoslovanskih turistov - kupcev. Na vseh ulicah in trgih goriškega mestnega središča je še vedno, kljub krizi in pomanjkanju denarja v obeh sosednih državah in kljub nedavni občutni podražitvi bencina, veliko avtomobilov z jugoslovansko registracijo. V Gorici prednjačijo vozila z novogoriško tablico, prihaja pa veliko vozil iz drugih krajev Slovenije in Jugoslavije.

Mucke in poletje

V naše uredništvo je prišla naša zvesta bralka, ki biva v severnem delu mesta in nam potožila, da njeni sosedje precej grdo ravnajo z mačkami, ki živijo na njih dvorišču in ki so praktično domače. Marsikdaj ti ljudje pozabijo na te mačke, ki niso vajene iti na cesto ali na vrt soseda, in jih več dni pustijo brez hrane. To se pripeti še zlasti sedaj v poletju, ko je marsikdo med njimi na nekajtedenskem dopustu. Najbrž ne bi bilo nič hudega, če bi se teh živali rešili takoj ko so prišle na svet. Ni pa prav, nam je potožila naša bralka, da mucko najprej udomačiš in hraniš, potem pa jo pustiš naj gre kamor hoče, ko dobro veš, da se ne bo oddaljila od tvojega dvorišča.

Takih primerov bo najbrž veliko in zato je morda prav, da na ta pojav opozorimo posebno sedaj, poleti, ko marsikdo zapre vrata svoje hiše in zbeži na morje ali v hribe, mucka pa ostane sama samcata na domačem dvorišču.

Razstava lepakov v Gradežu

V kongresni palači v Gradežu je v teh dneh, do 15. avgusta, odprta razstava 150 reklamnih lepakov, ki so bili izdelani in tiskani v naši deželi. Gre za pregled lepakov s pretežno umetniško vsebino, v glavnem izdelkov priznanih tržaških in furlanskih znanih umetnikov. Razstavo so prvič priredili v Vidmu v začetku tega leta, potem so bili lepaki razstavljeni še v Pordenonu, Tolmeču in Trstu. Sedanjo razstavo si bodo seveda ogledali predvsem letoviščarji, ki obiskujejo kulturne prireditve, ki jih je v kongresni palači kar precej.

Tragični epilog prometne nesreče

Za posledicami hudih poškodb, ki jih je zadobil v prometni nesreči, je v nedeljo popoldne umrl v tržaški bolnišnici 18-letni Luigi Zearo iz Tržiča, Ul. Carducci 20. Zearo je preteklega 12. julija vozil iz Marine Julie proti Marini Nuovi, ko je iz nepojasnjenih razlogov izgubil nadzorstvo nad svojo vespo in zavozil v grapo.

Kino

Gorica

CORSO Zaprto.
VERDI 18.00 - 22.00 «Il padrone e l'operaio». Prepovedan mladini pod 18. letom.
VITTORIA 17.30 - 22.0 «Bagnate d'amore». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 18.00 - 22.00 «Quelle strane occasioni».
PRINCIPE 18.00 - 22.00 «Brubaker».

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00 - 21.00 «Slivin sok». Jugoslovanski film.
SVOBODA 18.00 - 20.00 «Resnične zgodbe 7. del». Nemški film.
DESKLE 19.30 «Dolga vojna». Mehiški film.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Municipalizzata, Ul. S. Michele, tel. 85 136.

Prispevki

Za združenje Pionieri volontari del pronto soccorso so prispevali: Marcello Urban 10 tisoč lir, uslužbenci splošne bolnišnice v Gorici, 16.000, Teodora Marchi 20.000, Bruscato 20.000, Ortelio Bertogna 100 tisoč, Angelo Miklus 10.000, Luigi Vinzi 10.000 in Eleonora Valent 50 tisoč lir.

Spominska slovesnost na Kalvariji

Na vrhu Kalvarije, 240 metrov visokega griča nad Podgoro, znanega po hudih in krvavih bojih v prvi svetovni vojni, je bila včeraj dopoldne spominska slovesnost ob 67. obletnici bitke, v kateri so sodelovale karabinjerske enote in utrpele hude izgube.

Ob udeležbi visokih predstavnikov civilnih in vojaških oblasti (naj omenimo samo poslanca Scavacricchija, poveljnika karabinjerskega korpusa, gen. Valditaro, predsednika pokrajinske uprave in goriškega župana) predstavnikov borčevskih združenj in organizacij ter oddelkov častne straže 13. bataljona orožnikov, so pred mogočen spomenik na vrhu Kalvarije najprej položili vence, zatem pa je bil še verski obred. Potek dogodkov pred 67. leti je nato podal polkovnik Angelo Nannavecchia, poveljnik videmske legije orožnikov, za njim pa je spregovoril še poslanec Martino Scovacricchi, podtajnik v obrambnem ministrstvu.

Naj omenimo, da je slovesnosti prisostvovalo tudi nekaj preživelih udeležencev bitke pred 67 leti.

Naj omenimo še, da je bila pred tem krajša komemoracija tudi na pokopališču v Mošu, kjer je pokopana večina žrtev v zgoraj omenjenih bojih padlih orožnikov. Najvišje predstavnike vojaških in civilnih oblasti je zatem na županstvu sprejel goriški župan dr. Scarano.

Zastoji na obvoznici skozi Ločnik

Težave in zastoji na obvoznici pri Ločniku bodo trajali predvidoma vsaj še teden dni. Do takrat pa priporočamo avtomobilistom in drugim udeležencem prometa, namenjenim iz Gorice proti Vidmu zvrhano mero potrpljenja in razumevanja, oziroma naj izberejo drugo, čeprav mogoče za nekaj kilometrov daljšo pot.

Zaradi vkopavanja cevi grezničnega omrežja je namreč zaprta Ulica Brigata Re v Ločniku in sicer na odseku med Ul. Visini in Ulico Brigata Campobasso. Promet so preusmerili, vendar se zdi, da niso bili storjeni vsi potrebni koraki, da bi se izognili precejšnjim zastojem, zlasti na križišču na Majnici.

Na poveljstvu mestnih redarjev se trudijo, da bi ozko grlo tako ali drugače odpravili. Ob konicah med 7.15 in 9. uro, med 11.30 in 12.30 ter med 17. in 18.30 urejajo promet redarji. Prisotnost redarjev pa bi bila potrebna tudi sredi dopoldneva ter tudi popoldne, vendar si kaj takega, zaradi skrajno skrčenega organika (smo namreč tudi v obdobju dopustov) menda niti misliti ne morejo.

Za urejevanje prometa bi odlično služil tudi prenosni semafor, take naprave pa menda goriška občina zaenkrat ne premore. Morda bi jo le kazalo kupiti, saj so zapore cest in preusmeritve prometa takorekoč na dnevnem redu.

Arheološka izkopavanja na Gričku nad Kobaridom

Na griču nad Kobaridom, kjer je kostnica v prvi svetovni vojni padlih italijanskih vojakov so pred kratkim, na pobudo novogoriškega Zavoda za spomeniško varstvo, opravili zaščitna izkopavanja. Na razmeroma omejenem prostoru so našli štiri kipce antičnih božastev, sponke, kovance, nože in veliko keramike.

Po prvih ocenah gre za predmete iz 1. in 2. stoletja naše dobe. Na vzpetini, ki ji domačini pravijo Griček, je v zadnjem času prišlo do vrste slučajnih najdb in prav te okoliščine so najbrž botrovale odločitvi, da se izvedejo zaščitna izkopavanja.

Naselbina iz antične dobe se je po vsej verjetnosti razprostirala tudi na vrhu vzpetine, kjer je danes kostnica. Že pred leti so strokovnjaki ugotovili, da je bila na gričku tudi starejša, predrimska naselbina.

Umrla je dr. Ruža Urbančič ginekologinja šempetrske bolnice

Zdravstveno službo onstran meje je prizadela še ena velika izguba. V starosti 54 let je po dalši in hudi bolezni umrla dr. Ruža Urbančič, specialist ginekolog v goriški bolnišnici «dr. Franc Derganc» v Šempetru. Bila je spoštovana in cenjena zdravnica, ki so jo obiskovale oziroma hodile k njej na pregled tudi mnoge ženske slovenske in italijanske narodnosti iz Gorice in drugih naših krajev. V osmrtnici, ki jo je objavila Ginekološka sekcija Slovenskega zdravniškega društva, je bilo zapisano, da «bosta ostala v spominu njen topel človeški lik in vestno delo dr. Urbančičeve pri varstvu mater in otrok»

Dr. Ružo Urbančič so spremili k zadnjemu počitku včeraj popoldne na pokopališču Žale v Ljubljani, kjer je pokopana v družinski grobnici.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Rismondo, Ul. Toti, tel. 72-701.

Kako oceniti tovarno ki jo lastnik hoče prodati

Bančna podjetja delajo danes najrazličnejše posle. Niso to več samo podjetja, katerim zaupaš denar ali si ga od njih sposodiš, kot je bilo nekoč. Sčasoma so banke prevzele vrsto novih služb, da bi si tako zagotovile širšo klientelo. Na bankah je tako moč plačati razne servise, od telefona do elektrike, mimo vseh menic. Banke ti nudijo tudi strokovno pomoč pri ureditvi vsega, kar je potrebno za najem posojila obrtniku, kmetu trgovcu, industrijcu in seveda ne gre v tem primeru samo za pomoč pri najetju posojila, marveč v nekaterih primerih tudi za strokovno pomoč pri gradnji naprave. Preveč bi se lahko razpisali, če bi hoteli omeniti vse, kar ti razne banke nudijo.

Goriška hranilnica je na javni konferenci, na katero so prišli predvsem zainteresirani industrijci, predstavila novo službo, ki jo uvaja skupno z družbo Fidimi Consulting, ki ima sedež v Rimu in Milanu. To je družba, ki ocenjuje po naročilu vrednost kakega podjetja, ki ga hoče lastnik prodati. Strokovnjaki te družbe pregledajo aktivnost podjetja, opremo, knjige, možnosti na tržišču, način vodenja, in potem povedo svoje mnenje o vrednosti podjetja. V glavnem gre za tovarne. Na tiskovni konferenci, ki jo je predstavil predsednik hranilnice inž. Graziato, sta spregovorila tudi predsednik in ravnateli družbe Trosti in Taranto. Goriška hranilnica bo povezana s to družbo in prevzemala tudi naročila za oceno podjetij.

● **V stanovanju** v Ulici San Vito v Tržiču so našli truplo 66-letne Stefanie Jussa. Ženska je živela sama. Ker je sosedi nekaj dni niso opazili, so o dogodku obvestili gasilce in policijo. Menda je ženska umrla zaradi srčne kapi, pred par dnevi.

Kako ravnati v primeru prometne nesreče

Hitra in učinkovita pomoč je odločilnega pomena zlasti v primeru težkih prometnih nesreč. Večkrat se zgodi, da pride rešilni avto na kraj nesreče s precejšnjo zamudo zaradi netočnih podatkov o kraju nesreče, ali zaradi drugih razlogov, kakor recimo nepredvidene zapreke na cesti itd. S tem v zvezi je goriška humanitarna ustanova Zeleni križ izdala vrsto najnujnejših navodil, kako je treba ravnati v primeru nesreče, da bi ranjencem zagotovili pravočasno strokovno pomoč, oziroma da jim ne bi prizadeli še hujših poškodb.

Pomembna je že prva informacija, oziroma klic na pomoč. V telefonskem sporočilu o nesreči je treba kar se da točno opisati kraj ter število poškodovanih oseb, kakor tudi če je potrebna, poleg rešilnega avtomobila recimo še pomoč gasilcev itd. Kraj nesreče je treba primerno označiti in s tem opozoriti mimoidoče avtomobiliste na nevarnost. Najbolj primerno je, da ranjenih oseb ne premikamo, dokler ne pridejo reševalci, prav tako ni priporočljivo ranjencem nuditi pijačo, posebno še, če so v nezavestnem stanju. Precejšnja mera previdnosti je potrebna tudi glede ugotavljanja resnosti poškodb. Edino zdravnik, oziroma druga strokovno usposobljena oseba bo lahko presodil, če gre samo za nekaj prask in bunk, ali pa za težjo notranjo poškodbo, zlom itd., zaradi česar je treba ranjenca prepeljati v bolnišnico. Pa še to, radovedneži po navadi s svojo prisotnostjo na kraju nesreče bolj otežkočajo poseg reševalne skupine.

Obvestilo Kmečke zveze

Vsi tisti kmetovalci, katerih promet je v l. 1981 presegel 10 milijonov lir, oziroma vsi tisti, ki so se odpovedali režimu oprostitve davka IVA, bodo morali od 1. julija 1982 dalje izdajati spremne listine (bolla di accompagnamento) za vse prevoze dobrin. Listino mora izdati tisti, ki ima dobrine v posesti pred prevozom, ne glede na to, ali je lastnik le-teh ali ne.

Spremna listina mora biti sestavljena v treh izvodih če prevoz vrši tretja oseba. V slučaju pa, da je prevoznik prodajalec oziroma kupec, mora biti drugi izvod listine razveljavljen s sledečim besedilom «copia documento non valida ai fini dpr 627/78».

Na listini mora biti jasno viden žig kmetijskega podjetja z davčnim številom (codice fiscale) in številko IVA. V listini morajo biti navedeni podatki naslovnika, kateremu je blago namenjeno. Namembni kraj je treba navesti samo v primeru če je le-ta drugačen od bivališča naslovnika. Opis blaga mora biti na listini kar se da točen. Za nekatere proizvode oziroma pridelke ni potrebno izdati spremne listine. V glavnem gre za sledeče dobrine: mleko, sladkorna pesa

NOVOSTI NA KNJIŽNEM TRGU

ŠE 5 VELJAVNIH TEKSTOV IZ ZBIRKE 50 NAJLEPŠIH

Zbirka Petdeset najlepših po izboru bralcev je knjižna zbirka, s katero založba Mladinska knjiga hotela ustreči bralcem. Zato jim v tej zbirki posreduje izbrana dela domačih in tuje književnosti, ki so jih v posebni anketi izbrali pred leti bralci in knjižničarji iz vse Slovenije. Zbirka bo kmalu zaključena in osmi paket, ki je nedavno izšel, prinaša nadalnjih pet knjig v veliki nakladi, skrbni opremi in z ilustracijami domačih slikarjev. Če omenimo, da je na pr. Zolajev roman Nana izšel zdaj v nakladi 11.000 izvodov, Cankarjev roman Na klancu v nakladi 9.500 izvodih, roman o Napoleonu Désirée v 8.000 izvodih, potem lahko resnično govorimo o izdaji kvalitetnih, želenih del za najširši krog prijateljev lepe knjige.

* * *

Ivan Cankar:

Na klancu

Ivan Cankar: Na klancu. *To je eden najboljših Cankarjevih pripovednih tekstov, roman, ki ni le avtobiografski, temveč tudi socialni roman, tekst, ki ponazarja socialne razmere na Vrhniki v pisateljevem času. Razen tega je to spomenik pisateljevi materi, kakor si ga je od vsega začetka zamislil Cankar sam. Vsekakor je to uspel poskus stvaritve večjega umetniškega dela s novo iz sodobne, socialne tematike in s simboli podprto idejo, kot je zapisala literarna zgodovina. Besede Jože Mahniča, Franca Zadravca, Antona Slodnjaka in Janka Kosa bodo bralcu približale značaj in pomen tega dela, ki se uvršča med največje stvaritve Cankarjeve pripovedne umetnosti.*

* * *

Emile Zola:

Nana

Emile Zola: Nana. *Širok krog slovenskih bralcev pozna francoskega pisatelja druge polovice preteklega stoletja, začetnika naturalizma, borca za človeka in širokega pripovednika Emila Zolaja. Poznamo ga kot zagovornika ideje poštenja in pravičnosti v znanem Dreyfusovem procesu, poznamo ga kot avtorja romanov Germinal, Beznica, Človek zver, Delo. Poznamo ga po romanu o lepi pariški prostituki Nani, romanu, v katerem je opisal usodo lepega dekleta, ki je bila ljubica pariških bogatašev in umetnikov, obenem pa je prikazal tudi zlo tedanje družbe in njene probleme. Čeprav so pisatelja po njegovi smrti odrinile nove ideje in nove struje v literaturi, je ostal Zola svetovno velik pisatelj, ki je v svojem času s svojimi deli bil kot umetnik pomemben odsev tedanje družbe. Njegova dela pa so prijetno branje tudi za današnjega človeka in bodo roman Nana v prevodu Ivana Skuška slovenski bralci radi jemali v roke.*

* * *

Annemarie Selinko:

Désirée

Annemarie Selinko: Désirée (Dve knjigi).

Annemarie Selinko je po rodu Dunajčanka, po poklicu zgodovinarka. Neznana pisateljica je zaslovela prav s tem romanom o Napoleonu in njegovem življenju, s katerim je osvojilo ves kulturni svet. Z Napoleonom se je «seznanjala» v Parizu, kjer je bil njen mož zaposlen kot diplomat, z Bernadotti, švedsko kraljevsko družino, pa se je seznanila, ko je ob koncu vojne njen mož sodeloval pri izpusitvi nemških ujetnikov, pri čemer je švedski grof Bernadotte prisostvoval tej akciji kot predsednik Rdečega križa. Désirée, Napoleonova mladostna ljubezen, pa je bila žena Napoleonovega generala Bernadotta, prednika današnjih švedskih kraljev. V slovenščini imamo ta romantično napisani tekst v dveh knjigah vrsto let. Prevedla ga je Rada Lukan. Sedanja izdaja torej ni nekaj novega, je pa poživitev police prevodnih bestsellerjev.

* * *

Zane Grey:

Jezdeci škrlatne kadunje

Zane Grey: Jezdeci škrlatne kadunje. *Janez Gradišnik, ki je pregledal prevod tega romana ameriškega pisatelja (prevedel ga je že pred zadnjo vojno Griša Koritnik), je napisal tudi spremno besedo in v njej predstavil bralcem pisatelja in delo. Grey velja za očeta ameriškega westerna; napisal je namreč vrsto pripovednih del o prodiranju kolonistov proti zahodu in osvajanju novih velikih predelov Združenih držav. S svojimi deli je dosegel pri ameriškem beročem občinstvu izredne uspehe, posebno še potem, ko so se njegovih romanov začeli posluževati tudi filmski ustvarjalci. In tako je pojem western prišel iz literature v film kot oznaka za posebno zvrst. Čeprav branje te literature ne zahteva preveč od bralca, je najbrž prav, da je med dobrimi in svojevrstnimi, originalnimi teksti svetovne literature zastopan tudi Zane Grey, čigar dela morda sedanji mlajši rod manj pozna.*

Sl. ru.

MLADINSKA DELOVNA AKCIJA «KRAS 82»

Mladi iz vse Slovenije gradijo kraški vodovod

Republiška mladinska delovna akcija «Kras 82» se je letos ponovno osredotočila v Kostanjevici na Krasu. Mladinci, ki se akcije udeležujejo, so se naselili v šotorskem naselju v neposredni bližini lepe kraške vasi. Že ob samem prihodu v vas človek opazi, da se tod dogaja nekaj nenavadnega. Napisi in smorekazi «MDA Kras 82» govore o tem, na to opozarja tudi transparent čez glavno cesto z napisom «Dobrodošli brigadirji!».

Mladinska delovna akcija Kras poteka že četrto leto in se je tako rekoč vključila v kraški ambient in Kraševci so goste iz vse Slovenije vzljubili. Odpravili smo se med mladince, ki sodelujejo v MDA Kras 82, da bi se malo pobliže spoznali z njimi in z akcijo. Najprej smo si ogledali razne objekte, v katerih mladi brigadirji preživljajo svoje brigadirsko življenje, nato smo odšli v štab, kjer smo se srečali z «glavnimi». Zalotili smo jih prav med «zasedanjem», ko so razpravljali o organizacijskih zadevah. Po opravljenih «internih» problemih smo prešli na razgovor. Prvo vprašanje je bilo seveda postavljeno poveljniku akcije Aleksandru Miljavcu iz Nove Gorice, ki je bolj znan kot Aco. Ta nam je pojasnil načrte in potek akcije.

«Lahko rečem, da letos stvari tečejo v najboljšem redu in sem zato zelo zadovoljen,» je rekel Aco. «Brgadirji prve izmene delajo v redu in to ne le na trasi, pač pa bi to lahko rekli za vse brigadirsko življenje.»

Na vprašanje, katere brigade so trenutno na akciji, nam je odgovoril:

«V prvi izmeni so delovne brigade iz Ljubljane občina Moste-Polje, iz Metlike na Dolenjskem, iz Mozirja ter brigada Rdečega križa Slovenije. Tej bo sledila izmena, v kateri bodo delali brigadirji iz Postojne, Celja in Velenja. V tretji, zadnji izmeni bodo tu brigade iz Ormoža, Dravograda in pionirji z Jesenic ter Radovljice. Skupno bo na letošnji MDA Kras sodelovalo nad 360 brigadirjev. Seveda si želimo in vabimo, da naj se naše akcije udeležijo tudi mladinci iz zamejstva. Lani so tu delali mladinci z Vrha. Radi bi, da bi se ta izkušnja tudi letos ponovila».

Kaj pa stiki med brigadirji in domačim prebivalstvom, smo vprašali poveljnika akcije.

«V tej izmeni imamo brigado Rdečega križa, ki je za nas nekakšen vezni člen z domačim prebivalstvom. Brigada namreč skrbi za varstvo otrok, za pomoč in nego socialno prizadetih in starejših ljudi. Brigada Rdečega križa Slovenije dela torej po posebnem programu in je neprestano v stiku z ljudmi, ki jim vsestransko pomaga. Poleg tega je vredno omeniti skupne udarniške ure na trasi, udarniške ure, pri katerih sodelujejo brigadirji in domačini, kar vsekakor utrjuje povezanost. Priznati pa moram, da smo na področju športne in kulturne dejavnosti, ki naj bi jo organizirali z domačini, nekoliko pomanjkljivi, vendar upamo, da bomo v prihodnosti to vrzel zapolnili.»

Namestnik komandanta Boris Bogataj - Cef nam je zelo konkretno orisal akcijo. Rekel je:

«Program dela akcije Kras 82 zajema gradnjo kraškega vodovoda. Po načrtu bodo brigadirji opravili 25.920 efektivnih ur dela, kar naj bi bilo 33.600 normalnih ur. Vrednost opravljenega dela pa bo znašala okoli 5.350.000 dinarjev. Doslej je delo potekalo v najboljšem redu in prepričan sem, da bomo letos navedene norme krepko presegli, kar bo zagotovo prispevalo k temu, da bo kraški vodovod čimprej začel delovati, seveda v korist prebivalstva.»

Namestnik komandanta za naselje Srečko Planinšek - Čečo iz Nove Gorice pa se je ustavil pri delu v naselju:

«Naselje je dobro urejeno in imajo brigadirji vse možnosti za najrazličnejše dejavnosti in to v pokritih šotorih ali na prostem. Trenutno je tu 146 brigadirjev. Po delu na trasi se brigadirji udejstvujejo v športu, saj razpolagamo s športnimi objekti za mali nogomet, za odbojko, rokomet in namizni tenis. Življenje v naselju je pestro, zanimivo.»

Glede družbene dejavnosti pa nam je Lilijana Winkler govorila o brigadirskem življenju z druge plati. Rekla je:

«Poleg dela na trasi polagamo veliko pozornosti tudi kulturnemu in vzgojnemu delu. Vsak večer prirejamo kulturne večere, ki jih pripravljajo brigadirji sami. Poleg tega so brigadirji porazdeljeni po interesnih področjih, ki jih opravljajo v popoldanskih urah. Pred večerjo pa so na vrsti predavanja o aktualnih temah, kar omogoča, da se mladi podrobneje informirajo o zadnjih dogajanjih doma in v svetu. V okviru brigadirskega življenja prirejamo še razne tečaje na primer tečaj prve pomoči, kar lahko koristi slehernemu človeku v življenju.»

I. K.

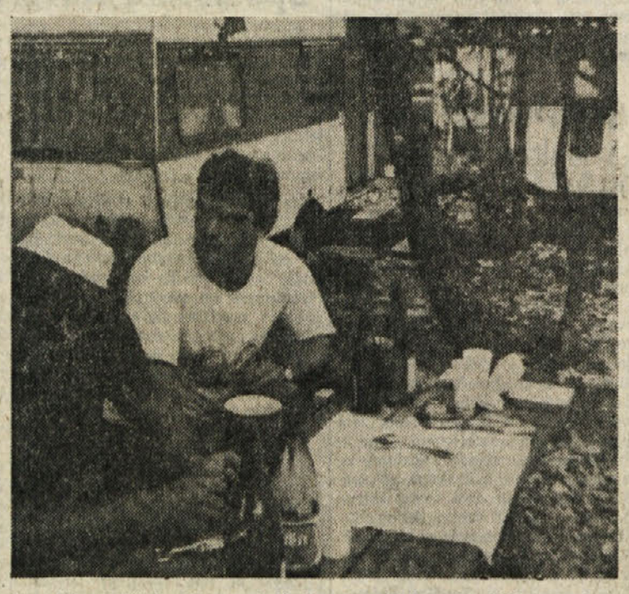

V vodstvu letošnje delovne akcije Kras sta Aleksander Miljavec - Aco in njegov namestnik za naselje Srečko Planinšek - Čečo iz Nove Gorice. Kot vidimo z gornje slike, je okolje, v katerem mladinci živijo, kar čedno, vsekakor privlačno

FILATELISTIČNI SPREHOD DOMA IN PRI SOSEDOVIH

Ponižni sveti Frančišek je premagal pogumnega in predrznega Garibaldija

Včasih več velja biti poštni minister kot predsednik vlade - Avstrijci so končno priznali tudi velikega Koširja, čeprav mu niso privoščili vsega priznanja

Biti predsednik vlade pomeni biti več kot tajnik stranke, ki podpira vladno koalicijo. Biti poštni minister pa pomeni biti več kot predsednik vlade. Vsaj na poštno - filatelističnem področju. Italijanska poštna uprava je namreč v začetku letošnjega leta izdala znamko v nominalni vrednosti 300 lir, ki je posvečena svetemu Frančišku Asiškem, ob osemstoletnici rojstva. Pravijo, da se je zanjo zavzel poštni minister Gaspari, demokristjan, ključ temu, da je italijanska poštna uprava v preteklosti izdala že več znamk v počastitev tega italijanskega svetnika. Nekaj mesecev kasneje, 2. junija, pa je prišla v promet znamka ob stoletnici Garibaldijeve smrti. Njena nominalna vrednost je le 200 lir, torej kar za stotak manj od znamke posvečene patru iz Assisija. Demokristjanski minister za pošto se je tako maščeval ministrskemu predsedniku, republikancu Spadoliniju, ki je navdušen častilec italijanskega ljudskega junaka Giuseppa Garibaldija.

Spadolini zbira Garibaldijeve spominke prav tako kot socialistični tajnik Craxi. Slednji je v letošnjem letu z raznimi ljudskimi manifestacijami na veliko častil Garibaldija. Spadolini se je omejil na uradne manifestacije. Med te sodi tudi že omenjena priložnostna znamka. Filatelistično vzeto pa Spadolinijeva izbira ni bila posrečena, kajti na znamki vidimo Garibaldijevo podobo v živordeči uniformi. Gre za kopijo platnice knjige o Garibaldiju, ki jo je tiskala državna tiskarna Poligrafico dello Stato in za katero je uvod napisal sam Spadolini. Predsednik vlade si je tako tudi filatelistično monopoliziral počastitev stoletnice smrti tega italijanskega ljudskega junaka. Vsi italijanski filatelisti pa so izbiro tega motiva na znamki kritizirali, češ da se zdi, da gre za navadno reklamno nalepko Možno bi bilo izdelati lepšo znamko.

Sicer pa je Giuseppe Garibaldi, filatelistično vzeto, zelo počaščena osebnost. Samo poštne uprave držav ali krajevnih uprav, ki sodijo v italijanski krog, so doslej izdale kar 231 znamk. Celotna zbirka velja danes na italijanskem filatelističnem trgu 2.300.000 lir in trgovci seveda reklamizirajo to zbirko. Garibaldiju pa so posvetile znamke tudi nekatere druge poštne uprave, n.pr. Sovjetska zveza in nekatere južnoameriške države. Tod se je Garibaldi tudi boril, saj velja za «junaka dveh svetov».

Največ znamk je izdala italijanska poštna uprava leta 1932, ob petdesetletnici njegove smrti. Kar po deset Garibaldijevih znamk je izšlo na vsakem otoku takozvanega Dodekaneza, to je na otokih v Egejskem morju, ki so tedaj bili pod italijansko upravo. Še prej so izšle nekatere druge znamke.

Po drugi svetovni vojni pa so demokristjanske vlade vse do leta 1957 dale Garibaldija v nekako karanteno. Junaku italijanskega zedinjenja so očitali, da so se ga komunisti polastili s tem, da so med osvobodilno vojno po njem imenovali svoje partizanske enote in tudi da so si njegov lik izbrali na volitvah leta 1948 komunisti in socialisti, ko so skupno nastopili v ljudskem bloku. V kasnejših letih pa so bile Garibaldiju in podvigom njegovih enot tako v Italiji kot v Franciji posvečene še nekatere italijanske znamke ter znamke San Marina. Nanj se seveda ni spomnila vatikanska pošta, saj je hotel Garibaldi že več kot dvajset let pred 1870 odvzeti papežu posvetno oblast in Rim ter papeško državo priključiti snujoči se italijanski državi.

* * *

Mimo teh Garibaldijevih filatelističnih dogodivščin se velja zaustaviti pri letošnjih izdajah v skupnem okviru evropske skupnosti za pošto in telegraf. Takozvane «evropske» znamke izhajajo že od leta 1956. Najprej so izhajale le v šestih državah evropske gospodarske skupnosti in motiv na znamkah je bil obvezen za vse te države. Različni so bili le barva, nominalna vrednost in naziv države. Kasneje se je skupini teh šestih držav priključila leto za letom vrsta novih držav. Tudi motivi na znamkah, ki so bili še vnaprej nekaj let enotni, so postali sčasoma različni. Evropska skupnost pošt in telegrafov — CEPT — je dajala le navodila, kakšno temo izkoristiti vsako leto: likovno umetnost, obrt, krajevne lepote, osebnosti, zgodovino. Mnogi filatelisti so tako našli možnost lepe tematske zbirke, ki se bogati iz leta v leto tudi z različnimi motivi. V tej skupnosti poštnih uprav imamo vse države zahodne Evrope, številne otoke v severnih predelih Evrope, ki imajo samostojne poštne uprave, Jugoslavijo, Malto, oba Cipra (turški in grški predel).

Od trinajst znamk, ki so jih izdali v letu 1956, smo prišli do 69 znamk v lanskem letu (še več, kar 70 znamk, smo dobili leta 1979). Vseh znamk v dosedanjih šestindvajsetih letih je bilo 1.118 s petnajstimi bloki in imajo na italijanskem filatelističnem trgu vrednost nad 3.700.000 lir. Ne vemo še, koliko znamk bo izšlo letos, kajti utegne se zgoditi, da se že napovedanim pri petintridesetih poštnih upravah pridruži še katera.

Različni so bili motivi v prejšnjih letih. Tudi «evropske» znamke so bile v stilu z drugimi edicijami teh držav. Od drugih znamk so se v zadnjih letih te «evropske» znamke razlikovale v toliko, da smo na njih, poleg naziva posamezne države, dobili še naziv «Europa» ali pa vsaj znak «CEPT».

Jugoslovanske znamke so bile lično izdelane, kot večina znamk, ki izidejo v sosedni državi, in na teh «evropskih» znamkah smo videli marsikatero zanimivost. Enako besedo o ličnosti znamk lahko izrečemo tudi o avstrijskih znamkah, katerih izdelava je nad povprečjem. Na eni «evropskih» znamk, oni iz leta 1979, so Avstrijci upodobili Slovenca Lovrenca Koširja, ki so ga nazvali «pionirja poštne znamke». Kot je znano, si je Lovrenc Košir, kot funkcionar avstrijske poštne uprave, veliko prizadeval, da bi se avstrijska pošta posodobila in se je v zvezi s tem zavzel za uvedbo poštnih znamk še pred Angležem Rowlandom Hillom, ki ga ves svet časti kot izumitelja znamk. Pri italijanskih znamkah pa so ocene različne, nekatere so lepo izdelane, pri drugih pa je opaziti nepotrebno hitrico pri izdelavi in tisku.

To je moč ugotoviti tudi pri letošnjih znamkah. Komisija na poštnem ministrstvu je izbrala najnovejšo rešitev. Tema letošnjih «evropskih» znamk je bila zgodovina Evrope. Medtem ko so Angleži lepo upodobili zgodovino njihovega gledališča, Španci in Portugalci trenutke iz njihove pomorske zgodovine, Islandci odkrivanje njih otoka še pred letom tisoč, Finci prvo tiskano knjigo, so se Italijani spomnili z eno znamko kronanja cesarja Karla Velikega v Rimu ob božiču 799, z drugo pa podpisnikov traktatov evropske gospodarske skupnosti v Rimu 24. marca 1957. Medtem, ko je na prvi znamki upodobljeno kronanje Karla Velikega, je na drugi le dvanajst podpisov osebnosti, ki so podpisale rimsko pogodbo. Bolj enostavne znamke si ne bi predstavljali. Vrh vsega še tiskarska izdelava ni med najboljšimi. Kritik v mesečniku «Il Collezionista» trdi, da sta oba datuma zgrešena.

Jugoslavija je letos svoji dve «evropski» znamki posvetila kotorskemu pomorščaku Ivu Visinu, ki je v prejšnjem stoletju z ladjo Splendido objadral svet. Medtem ko je na eni znamki upodobljena njegova ladja, je na drugi portret kapitana Visina (priimek je napisan v italijanski obliki) in v ozadju mapa Boke Kotorske narisana v Benetkah in na kateri lahko s povečevalnim steklom beremo italijansko besedilo. Najbrž je to prva jugoslovanska znamka, na kateri je vrišan italijanski tekst, kar je znak kulturnega spoštovanja vsega, kar se je v preteklosti dogajalo na današnjem jugoslovanskem ozemlju.

MARKO WALTRITSCH

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

13.00 Želja po glasbi
13.30 DNEVNIK - Danes v parlamentu
15.00 Rim - Sabljanje
Kolesarstvo: Tour de France
Dnevna oddaja o glasbi, kulturi in aktualnosti
17.05 Tom Story, risanke
17.50 Eischeid: Zasledite Evo, 2. del
18.40 Halo, zdravnik?
19.10 Tarzan
19.45 Almanah in Vremenska slika
20.00 Dnevnik
20.40 Večer s Peppinom de Filippom
Pranziamo insieme 1. dejanje
Quale onore 1. dejanje
22.20 Srebrni mikrofon 1981
23.15 DNEVNIK - Danes v parlamentu in Vremenska slika

Drugi kanal

13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
13.15 Šolska vzgoja: Živali in zgodbe sveta
17.00 Popoldanski spored
17.40 Glasbena oddaja
18.30 DNEVNIK 2 - Športne vesti
18.50 La duchessa di Duke Street, nadaljevanja
19.45 DNEVNK 2 - Vesti
20.40 La ragazza del peccato film
23.00 DNEVNIK 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

19.00 DNEVNIK 3
19.15 DNEVNIK 3 - deželni
19.50 Sto italijanskih mest
20.10 Šolska vzgoja Govorite po angleško?
20.40 Simfonični koncert pod vodstvom Daniela Orena
21.25 DNEVNIK 3
21.50 Storie di gente senza storia
22.30 L'imprevisto

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

19.00 Poročila
19.05 Zgodbe o prismukih, otroška oddaja
19.15 Kitajska: Slikar Han Melin
19.30 Obzornik
19.45 Mostovi - hidak
V oddaji za madžarsko narodnostno skupnost bomo to krat poleg že ustaljene rubrike štirinajst dni pripravili še daljši zapis o 11. mednarodnem raziskovalnem taboru v Potišovcih in reportažo iz krajevne skupnosti Radmožanci.
Med vestmi bo zabeležen tudi začetek snemanja TV nadaljevanke in celovečernega filma po romanu Miška Kranjca «Strici so mi povedali.
20.00 Knjiga
20.15 Risanka
20.24 TV radio nocoj
20.26 Zrno do zrna
20.30 TV dnevnik
20.55 Vreme
21.00 Skupno
21.45 R. Rolland: Jean Christophe, nad.
22.40 V znamenki

Koper

13.30 Odprta meja
18.00 TV dnevnik - Novice
18.05 Cinenotes
18.30 TV šola
19.00 Rezervirano za najmlajše
19.30 Ta leta, ti dnevi dok.
20.30 Lov na moža, film
22.25 Črni petek - TV drama

Zagreb

19.00 Poročila
19.05 TV koledar
19.15 Otroška oddaja
19.45 Prijatelji glasbe
20.30 TV dnevnik
21.00 Skupno
21.50 Umor iz usmiljenja, film
23.30 TV dnevnik

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Radijski mozaik; - Almanah: Dogajanja iz polpretekle dobe; 8.45 Potpuri napevov in melodij - Dramatizirani roman: Janez Jalen: «Bobri» 2. del.; 10.10 S koncerta in opernega repertoarja; 11.30 Opoldanski zbornik: - Literarni listi - segajmo po zvezdah! Opisi umetnostnih zakladov pri nas in okoli nas. Pripravlja Marta Rener; 13.20 Iz studia neposredno - Glasba po željah; 14.10 Otroški kotiček: «Dušan, trnek in ribe» - 1. del - Diskoteka; Naš jezik; 16.00 Klasični album; 15.30 Zapiski s potovanja; 17.10 Razširjeni obzornik - Romantične melodije; 18.00 Carlo Sgorlon: «Glas in tišina»; 18.45 Priljubljeni motivi;

KOPER
(Slovenski program)

7.00, 7.30, 8.25, 14.00, 15.00 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 7.15 Obvestila; 7.37 Objave; 7.45 Cestne razmere; 8.15 Radijski, televizijski in filmski spored; 8.28 Zaključek; 8.30 Val 202; 14.00 Na valu Radia Koper; 14.15 Kinospored; 14.20 Reportaže, zanimivosti; 15.10 Predstavitev oddaj, glasbene želje poslušalcev; 15.30 Slovenski in koroški akademski oktet; 15.55 Ekonomska propaganda; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; 17,15 Aktualna tema; 17.30 Zabavna glasba, reklame.

KOPER
(Italijanski program)

7.30 8.30, 12.30, 16.30, 19.30 Dnevnik; 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 15.30, 17.30 Poročila; 7.00 - 9.30 Glasba za dobro jutro; 8.15 Horoskop; 9.00 Muratti music; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.15 Glasbena oddaja; 10.32 Intermezo in horoskop; 10.45 Mozaik; 11.32 Kim, svet mladih; 12.00 Na strani; 12.05 Glasba po željah; 12.50 Nazdravimo z...; 14.33 Superklasifika; 15.36 Intermezo; 16.00 Naši kantavtorji; 17.15 Glasbena hiša; 17.32 Crash; 17.55 Kulturni koledar; 18.00 Jugoslovanska pop scena; 18.30 Poje Jožica; 18.15 Veliki izvajalci klasične glasbe; 19.45 Slišimo se jutri in zaključek sporeda.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 16.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 8.40 Glasbena matineja; 9.00 Radio anch'io; 11.00 Casa sonora; 11.34 Vojvoda in tolovaj; 12.03 Ul. Asiago Tenda; 13.15 Master; 15.02 Glasbeni dokumentarec; 16.00 Poletje; 18.05 Camminando sopra i trenta; 18.38 Glasba; 19.30 Radio 1 - Jazz; 20.00 Il tabarin; 20.44 Pozabljena glasba; 21.00 Ferrante Teicer; 21.30 Peti in plesati; 21.55 Kronika umora; 22.27 Audiobox; 23.03 Telefonski klic.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 16.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 9.00 Dnevi; 9.00 Vojna in mir, radijska drama; 9.32 Nova stara Italija; 11.32 Šolska vzgoja; 11.56 Tisoč pesmi; 12.48 78 giri ma non li dimostrano; 13.41 Sound Track; 15.00 Controra; 16.32 Gospe in gospodje, veselo poletje; 19.50 Splash; 20.35 Tako je... komedija v treh dejanjih; 22.40 Splash

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Prometne razmere; 7.20 Rekreacija; 7.35 Vremenska napoved za pomorščake; 7.45 Prometne informacije; 7.50 Dobro jutro, otroci; 8.25 Iz naših sporedov; 8.30 Z radiom na poti; 9.05 Za šolarje - V svetu domišljije: III Odiseja robotov in ljudi; 9.35 Iz glasbenih šol; 10.05 Z glasbo v dober dan; 10.35 Turistični napotki; 12.05 Ali poznate... D. Milhaud, R. Strauss; 12.35 Naše pesmi in plesi; 13.10 Danes smo izbrali; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Po domače; 14.00 Danes do 14.00 - Iz naših krajev; 14.20 Obvestila in zabavna glasba; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 V korak z mladimi; 15.55 Minute za EP; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Obvestila in zabavna glasba; 16.50 Radio danes, radio jutri!; 17.00 Vrtiljak; 18.00 Studio ob 18.00; 19.00 Sotočja; 19.45 Glasbena medigra; 20.25 Obvestila in zabavna glasba; 20.35 Lahko noč, otroci; 20.45 Minute s klaviaturistom Miho Kraljem; 21.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 21.30 S solisti in ansambli JRT; 22.05 Radijska igra; 23.15 Informativna oddaja; 23.25 Iz naših sporedov; 23.30 Operetna glasba.

H. S.:

ŽUPNIKOV PURAN

Starinska humoreska

1.

BUZET — V sredini Istre, v dolini reke Mirne, se dviga okoli 150 m visok grič. Pred mnogimi leti so na tem griču gradili hišo ob hiši, tesno naslonjeno drugo ob drugi, dokler ni bila dokončana trdnjava bivališč, ki se je ohranila enaka vse do današnjih dni — to je mestece Buzet. Seveda nimajo njegove stare hiše zdaj kdove kako sijajnega videza, a zato ima gotovo vsaka od njih svojo bolj ali manj zanimivo preteklost.

Buzet je bil zaradi slabih prometnih zvez nekdaj malo poznan; zdaj ga vidi in — zakaj ne! — tudi občuduje nešteto izletnikov, ki se vozijo po dolinski asfaltirani cesti mimo njega na poti po Istri.

Če gledaš Buzet iz doline, imaš pred seboj njegovo celotno sliko. Na desnem koncu vidiš od drugih hiš nižje poslopje, v katerem je bilo menda že dolgo let nameščeno župnišče: tu so imeli župniki svoje uradne prostore in svoje stanovanje. Druge hiše proti levi pa so bile verjetno prav tako določene za stanovanja sodni oblasti, zdravniku, lekarnarju, itd.

Enako je bilo od leta *1900 do 1907*, ko je bil župnikov sosed sodnik dr. H. S., kraški Slovenec, ki je v tem času služboval v Buzetu kot predstojnik sodišča. Njegova družina je stanovala v omenjeni hiši v drugem nadstropju, a je uporabljala — razen prvega nadstropja — tudi vse njene preostale prostore: veliko podstrešje, v pritličju malo drvarnico in večjo klet, na prostem nepokrito teraso, pod njo ropotarnico in po griču navzdol še donosen vrt.

V prvem nadstropju je bila nastanjena buzeška Čitalnica. Čitalnice so bile v tistih časih kulturne postojanke v vseh večjih krajih. Obiskovali so jih omikanci, ki so tam v miru in spodobnosti čitali razne časopise. No, buzeška Čitalnica je imela takrat razen čtiva, še drugo privlačno silo, ki je vabila predvsem mladeniče, da so jo zvesto obiskovali: v nadstropju nad njo je živela pri svoji teti, sodnikovi soprogi, njena mlada in lepa nečakinja Berta, ki so jo mladeniči želeli videti vsaj mimogrede, vsaj za trenutek... — (Kakor pravkar, bo opisana mimogrede še tu in tam kakšna druga malenkostna okolnost, ki ni za našo zgodbo docela potrebna, a ponazarja tedanje buzeško življenje, v katerega naj se bralec vživi.)

Če se vzpneš na grič do mesteca in stopiš vanj skozi značilni portal ter se še sprehodiš do Belvedera, si že pri župniškem dvorišču. Če hočeš še dalje na trg, zaviješ desno navzgor v glavno ulico. Morda je bahavo imenovati tako ozko in kratko ulico «glavno», a prav ta ulica se je zdela pred tolikimi leti sodnikovim otrokom ne le dolga in široka, marveč celo mogočna in pomembna, in to najbolj v tistih dneh, ko sta po njej navzgor proti trgu korakali kar dve godbi — mestna na čelu, takoj za njo sokolska — in igrali znane koračnice. Godbi sta korakali mimo vežnih vrat sodnikovega stanovanja, kjer je v drugem nadstropju slonela na oknih vsa njegova družina in občudovala blesteči mimohod.

Ko prideš na trg, stoji pred teboj nekdanje sodno poslopje, na tvoji desni pa cerkev. Tako nista imela niti župnik, niti predstojnik sodišča dolgo pot do svojih svetišč.

V Buzetu ni bilo takrat kdovekaj priložnosti za večje zabave: obiski, sprehodi, balincanje, igranje taroka, pa še kakšna domača maškarada — je bilo vse, s čimer se je morala zadovoljiti tamkajšnja uradniška družba. Za nadomestilo si je bila prijateljsko naklonjena in v dobrem in slabem zvesta kakor velika družina.

Nekak steber te družine je bil predvsem gospod S. —

Kadar se je v sodnikovi družini govorilo o gospodu S., se je reklo vedno le «gospod S.» in nič drugače. Gospod S. je bil Slovenec iz Škednja pri Trstu in je služboval v buzeškem okraju kot strokovni učitelj. Bil je človek vedno vedre volje in v družbi poln veselih domislic. Njegova družina je stanovala v dolini pod Buzetom — na trgu Fontana — v bližini igrišča za balincanje. Tako je naneslo, da se je skoraj vedno balincalo, kadar se je obiskalo njegovo družino.

Tudi buzeška duhovnika, gospod župnik in njegov kaplan K., oba Hrvata, sta bila vključena v «veliko družino». Prijazni župnik je bil večji in obilnejši od kodrastega, rjavolasega kaplana, ki se je sodnikovim otrokom zaradi svojega mladeniškega obnašanja tako prikupil, da so mu rekli med seboj «kaplanček».

Ob nedeljah, po maši, so se prijateljski obiski največkrat zbrali prav v župnišču, in to kar na dvorišču pred hišo; v župnikovo stanovanje v prvem nadstropju so namreč vodile zunanje kamnite stopnice, ki so bile za ženske obiskovalke dokaj strme. Dvorišče je bilo prostorno in s svojimi lonci in lončki cvetlic ter lepimi oleandri slikovito in vabljivo. Po njem se je sprehajala razna perutnina, ki je vzbujala zanimanje obiskovalcev in bila priljubljen predmet ocenjevanja.

V letu, ko se je odigrala naša zgodba, pozno jeseni, se je pridružil župniški perutnini tudi puran, ki mu enakega ni bilo daleč naokrog. Župnik ga je dobil v dar od neke hvaležne duše in takoj je lepotec postal veselje in ponos vsega župnišča. Župnik in kaplan sta ga rada razkazovala svojim nedeljskim obiskovalcem in razgovori so se potem vrteli večinoma okrog stasitega purana. Vsi so ga občudovali in hvalili. Seveda so bile te hvale močno sebične, saj so si obiskovalci purana najraje predstavljali kot okusno pečenko na praznično pogrnjeni mizi, okrog katere bi sedeli oni kot povabljenci. Namigovanj in šal na ta račun ni zmanjkalo. Župnik in kaplan, ki je v vsem živahno podpiral in ščitil župnika, sta rada poslušala hvalospeve, manj rada pa se otresala šal o gostiji v župnišču. Nasploh nista bila tej nasprotna, čeprav ju je pri sami pomisli na žalostno usodo vse perutnine zabolelo srce..., a nista se mogla odločiti, kako bi v skromnem župnišču izvedla zahtevno pojedino brez kakšne zamere na desno ali levo.

Puran se je medtem razkazoval po dvorišču, kakor bi vedel, kako je pomemben. Drsal je z razprtimi perutmi na obe strani, bahavo širil rep v pahljačo in izzivalno spuščal svoj temnordeč čampelj čim nižje preko nosa.

Potem se je zgodilo!
Neko jutro, ko vstajal je dan,
se k zajtrku ni javil puran...
in vse klicanje je bilo zaman...
Purana je vzela noč —
Župnišče je zajel poplah,
vse se je spremenilo namah.

KOLESARSTVO

15. ETAPA «TOURA»

Beccia včeraj na četrtem mestu

Po nedeljski in včerajšnji etapi je Hinault še povečal svoj naskok na skupni lestvici

ORCIERES MERLETTE — Za prvo alpsko etapo letošnjega «Toura» lahko rečemo, da je bila zelo lepa in borbena, obenem pa tudi prav do konca neodločena. Odločitev je namreč padla šele 200 metrov pred ciljem, ko je eden izmed obeh vodečih ubežnikov, Simon, silovito potegnil in pustil za seboj mladega Mentheoura.

Ostali tekmovalci so prihajali na cilj v presledkih. Med temi je oil tudi Hinault, ki pa je v bistvu le nadzoroval dirko in je torej vozil izrazito obrambno. Kljub temu je spet utrdil svoj naskok, saj se je včeraj «znebil» še Andersona, ki zdaj zaostaja za skoraj osem minut.

Med Italijani je opravil zelo dobro vožnjo Beccia, vendar je po prihodu na cilj sam priznal, da je izredno utrujen in izčrpan. Vtis povsem izčrpanega človeka, ki se je v bistvu že odločil za odstop, je dajal tudi Battaglin, ki je prišel na cilj kar 18 minut za zmagovalcem.

Lestvica včerajšnje 15. etape od Manosquea do Orciere - Marletteja (208 km) je bila taka:

1. Simon (Fr.) 6.34'41" in p. h. 31,620 km na uro.
2. Mentheour (Fr.) po 9"
3. Bernardeau (Fr.) 1'21"
4. Beccia (It.) 1'35"
5. Seznec (Fr.) 1'38"
6. Alban (Fr.) 1'42"
7. Winnen (Niz.) 1'47"
8. Breu (Švi.) 1'48"
9. Fernandez (Šp.) 1'49"
10. Martin (Fr.) 2'51"
11. Van Der Velde (Niz.) 2'58"
12. Hinault (Fr.) 3'07"

Nedeljsko 14. etapo na kronometer v Martiguesu, dolgo 32,5 km, je dobil Hinault. Prevozil jo je s poprečno hitrostjo 43,136 km na uro.

Lestvica je bila taka:

1. Hinault (Fr.) 45'12"
2. Van Houwlingen (Niz.) po 48"
3. Gisiger (Švi.) 53"
4. Zoetemelk (Niz.) 54"
5. Vallet (Fr.) 58"
6. Knetemann (Niz.) 1'09"
7. De Muynck (Bel.) 1'10"
8. Fernandez (Šp.) 1'13"
9. Verlinden (Bel.) 1'14"
10. De Wolf (Bel.) 1'21"

Med Italijani je bil najhitrejši Leali, ki je bil z zaostankom 3'40" na 64. mestu.

Skupna lestvica po 15. etapi:

1. Hinault (Fr.) 63.53'40"
2. Zoetemelk (Niz.) 5'26"
3. Anderson (Avstral.) 7'57"
4. Vallet (Fr.) 9'19"
5. Van Der Velde (Niz.) 9'27"
6. Winnen (Niz.) 9'40"
7. Kuiper (Niz.) 10'36"
8. Breu (Švi.) 10'42"
9. Willems (Bel.) 12'12"
10. Wilmann (Nor.) 12'51"

KOŠARKA

Pokal za Sovjete

PORTO SAN GIORGIO — Na 28. mednarodnem košarkarskem turnirju v tem mestu je v finalu sovjetska reprezentanca premagala ameriško peterko Braciere All Stars s 137:108.

V boju za tretje mesto je italijanska vojaška reprezentanca premagala ČSSR z 82:76.

«Plavi» prvi v Dubrovniku

DUBROVNIK — Na mednarodnem mladinskem košarkarskem turnirju v Dubrovniku je Jugoslavija premagala Italijo s 95:86.

ATLETIKA

Hitra mladinka

ERFURT — Vzhodna Nemka Keike Terpe je postavila novi evropski mladinski rekord v teku na 100 m z ovirami: 13"17. Dosedanji rekordni čas njene rojakinje Böhme je bil za tri stotinke slabši.

Evropski rekord na 3.000 m

LONDON — Anglež Dave Moorcroft je pretekel 3.000 m v 7'32"79 in je s tem popravil dosedanji ER svojega rojaka Fosterja za 2"23.

Moorcroft je pred dvema tednoma postavil tudi svetovni rekord v teku na 5.000 m.

NOGOMET

Strah pred kaznijo

JOHANNESBURG — Argentinca Kempes in Ardiles ter Brazilec Dirceu so iz strahu pred kaznijo, s katero je zagrozila Mednarodna nogometna zveza, zapustila izbrano enajsterico, s katero bi morali nastopati v Južni Afriki.

Presenečenje v Bostonu

BOSTON — Na mednarodnem teniškem turnirju v tem mestu je Američan Purcell nepričakovano premagal Čehoslovaka Lendla z 2:6, 6:3 in 6:2.

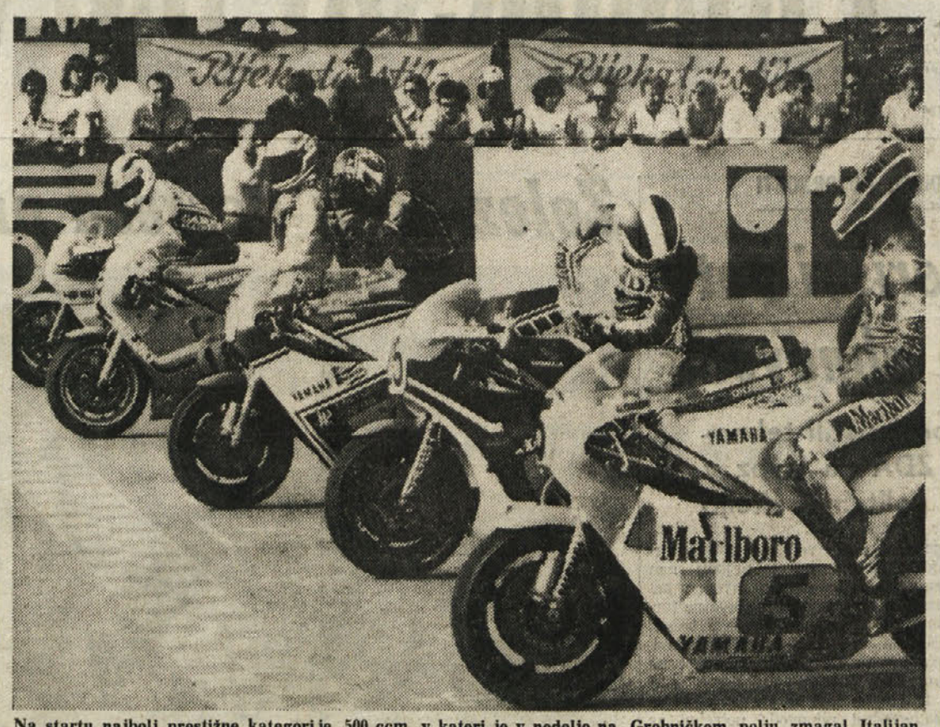

Na startu najbolj prestižne kategorije, 500 ccm, v kateri je v nedeljo na Grobničkem polju zmagal Italijan Uncini na suzukiju (foto Marjan Slapčević)

KOLESARSTVO — V BAZOVICI

Ermanno De Cecco najhitrejši na 6. trofeji Agraria Močilnik

Solidne uvrstitve predstavnikov domače Adrie, ki je dirko odlično izpeljala

Na nedeljski tradicionalni dirki na kronometer za 6. trofejo «Agraria Močilnik», ki jo je priredila lonjerska Adria in katere se je udeležilo več kot 40 cikloamaterjev iz 17 društev iz Trsta, Veneta, Furlanije in Slovenije, je bil najhitrejši Ermanno De Cecco (SC Fontanafredda), vendar moramo takoj povedati, da so se tudi domači predstavniki dobro odrezali, še zlasti če upoštevamo da je bila konkurenca res kvalitetna. Tudi poprečne hitrosti so bile dokaj visoke glede na močan veter, ki je precej oviral tekmovalce.

Na progi od Bazovice do Opčin in nazaj so se najprej pomerili mlajši kolesarji, pri katerih je zmagal, kot smo povedali, De Cecco, na tretje mesto pa se je precej nepričakovano uvrstil Maks Petelin (Adria), na petem pa je pristal njegov društveni tovariš Ivo Doljak, ki pa je bil kljub solidni uvrstitvi nekoliko razočaran, saj je pričakoval kaj več. Razočaranje, ki ga je doživel, pa gotovo ne gre pripisati samo njegovemu nastopu, ampak morda bolj nešportnemu vedenju nekaterih, ki so se med dirko okoriščali z vozili, ki so šla mimo in tako oškodovali ostale. To pa je bila tudi edina senca drugače povsem uspele prireditve.

V kategoriji mlajših omenimo še nastop Lenaršiča (Partizan Vič) in Najdiča (Horjul), oba iz Ljubljane, ki pa sta bila na spodnjem delu lestvice. Predstavništvo iz matične domovine tokrat sicer ni bilo številno, ker je bila istočasno na sporedu dirka v Dolu pri Ljubljani.

Tudi med starejšimi kolesarji so se zastopniki lonjerske Adrie izkazali. Po dolgem času je spet nastopil Marušič in presenetil s svojim četrtim mestom. Dobra pa sta bila tudi Macarol in Poropat. Tudi v tej kategoriji sta se pomerila dva kolesarja iz Slovenije: Brane Dežman se je uvrstil pred Marušičem, Tone Fornezzi pa bi lahko bil veliko boljši, vendar je po pomoti na Opčinah zapeljal nekoliko dlje kot je bilo potrebno in si je tako zapravil dragocene sekunde in tudi boljšo uvrstitev.

Nagrajevanje je bilo v društvenih prostorih v Lonjerju, kjer je svoj pozdrav prinesel tudi predsednik pokrajinske kolesarske zveze Cottur in čestital organizatorjem za uspeh, čeprav so morali dirko iz birokratskih razlogov prenesti za teden dni. Med zmagovalce in udeležence pa so nato razdelili vrsto pokalov, kolajn in drugih praktičnih daril.

VRSTNI RED

MLAJŠI: 1. De Cecco (Fontanafredda), ki je 14,200 km prevozil v 20'59"2 s poprečno hitrostjo 41,169 km na uro; 2. Fontana (Fontanafredda) 21'02"9; 3. Petelin (Adria) 21'06"5; 4. Frattolin (Pordenonese) 21'16"6; 5. Doljak (Adria) 21'23"3; 6. Zanetti (Brugnera) 21'38"5; 7. Rovere (Fontanafredda) 21'46"4; 8. Valguarnera (Meschio) 21'59"6; 9. De Rovere (Fontanafredda) 22'05"5; 10. Della Giustina (Livenza) 22'22"3; 11. Lenaršič (Partizan Vič - Ljubljana) 22'31"1; 14. Najdič (Horjul - Ljubljana) 22'48"1.

STAREJŠI: 1. Zanetti (Brugnera) 21'42"7; 2. Giorgeri (Pedale TS) 21'47"7; 3. Dežman (Rog Ljubljana) 22'03"3; 4. Marušič (Adria) 22'10"5; 5. Favaressa (Pordenonese) 22'39"6; 6. Sammaritani (GS Vivian Mobil) 22'46"7; 7. Pavanello (Ott. Zuliano) 22'46"8; 8. Bacchelli (Carnica Ass.) 22'49"4; 9. Ragogna (Brugnera) 22'52"8; 10. Toldo (Brugnera) 22'59"7; 11. Macarol (Adria) 23'07"4; 12. Poropat (Adria) 23'15"5; 13. Fornezzi (Rog Ljubljana) 23'16"6.

SABLJANJE — NA SVETOVNEM PRVENSTVU V RIMU

Bron za Italijane v ekipnem floretu

V ženskem floretu je bila druga Vaccaronijeva (za Giliazovo) Sovjet Krovopuskov prvak v sablji - Huda nesreča Smirnova

RIM — Sovjetska zveza je sinoči v Rimu v finalu igrala proti Franciji za naslov svetovnega moštvenega prvaka v moškem floretu.

V boju za 3. mesto je Italija premagala Poljsko z 9:6.

V zaključnem delu tega tekmovanja so dosegli take izide.

Italija - Belgija 9:0; SZ - ZRN 8:6. Francija - Madžarska 9:5; Poljska - NDR 8:7;

POLFINALE

SZ - Italija 8:6 in Francija - Poljska 8:7.

V jutranjih urah je prišlo na tem tekmovanju do hude nesreče. Zahodnemu Nemcu Beru se je namreč med napadom zlomil floret, štrcelj rezila je predrl zaščitno masko in se zapičil v levo oko. Sovjeta Vladimira Smirnova, predrl tudi lobanjsko kost in se zapičil v možgane, kjer je povzročil krvavitev. Smirnova (ki je bil že svetovni in olimpijski prvak ter eden najuspešnejših sabljačev na svetu sploh) so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer leži brez zavesti in s pridržano prognozo.

Hud živčni pretres je doživel tudi Ber, katerega so zato umaknili iz zahodnonemškega moštva.

V sablji za posameznike pa je bila končna lestvica taka:

1. Krovopuskov (SZ), 2. Alčan (SZ), 3. Gedovari (Madž.), 4. Scalzo (It.), 5. Pigula (Polj.), 6. Maffei (It.), 7. Burcev (SZ) in 8. Meglio (It.).

Četrtfinalni izidi so bili taki: Krovopuskov - Meglio 10:7; Gedovari - Burcev 10:1; Alčan - Maffei 12:10; Scalzo - Pigula 10:5.

POLFINALE

Krovopuskov - Gedovari 10:8; Alčan - Scalzo 11:9.

MALI FINALE

Gedovari - Scalzo 10:4

VELIKI FINALE

Krovopuskov - Alčan 10:7

V ženskem floretu je bila končna lestvica posameznic naslednja:

1. Giliazova (SZ), 2. Vaccaroni (It.), 3. Niklaus (NDR), 4. Bischoff (ZRN), 5. Gaudine (Fr.), 6. Hanisch (ZRN), 7. Losert (ZRN) in 8. Martin (VB).

IZIDI

ČETRTFINALE

Bischoff - Hanisch 9:7; Vaccaroni - Martin 8:4; Niklaus - Losert 8:4; Giliazova - Gaudine 8:1.

POLFINALE

Vaccaroni - Bischoff 8:4; Giliazova - Niklaus 8:5

MALI FINALE

Niklaus - Bischoff 9:7

VELIKI FINALE

Giliazova - Vaccaroni 8:6

ZADNJA VEST

Sovjetska zveza je osvojila ekipni naslov v moškem floretu, kjer je premagala Francijo. Končna lestvica: 1. SZ, 2. Francija, 3. Italija, 4. Poljska, 5. Madžarska, 6. Belgija, 7. ZRN, 8. NDR.

Panatta prvi v Ischii

ISCHIA — Adriano Panatta je v finalu mednarodnega turnirja v Ischii premagal Bertoluccija s 6:4 in 6:0.

3. mesto je osvojil Avstralec Warwich z zmago nad Romunom Nastasejem s 6:4 in 6:2.

TOTIP

1. —	1. Cidonio	2
	2. Fauchè	2
2. —	1. Mannix	2
	2. Saffa	2
3. —	1. Arcale	1
	2. Harlow	2
4. —	1. Iunco	2
	2. Javelin	1
5. —	1. Canisbay	2
	2. Spanzel	X
6. —	1. Dragonetti	2
	2. Scintilla blu	X

KVOTE

12 — 143.957.400 lir
11 — 1.999.400 lir
10 — 111.000 lir

MOTOCIKLIZEM — VN JUGOSLAVIJE NA GROBNIČKEM POLJU

Veliko zmagoslavje italijanskih pilotov

Zmaga Uncinija (500 ccm) in kar dve prvi mesti Lazzarinija (50 in 125 ccm)

REKA — Letošnja 8. dirka za svetovno prvenstvo v motociklizmu na Grobničkem polju pri Reki je potekala v znamenju italijanskih pilotov, saj so zmagali kar v treh od štirih disciplin na sporedu.

Pred približno 80 tisoč gledalci, ki so se ob lepem sončnem vremenu zbrali ob avtodromu «Rijeka», so se najprej pomerili v razredu do 50 ccm. Na startu se je predstavilo 39 tekmovalcev, v vodstvo pa je takoj prešel Švicar Dorflinger, vendar ni dolgo vzdržal. Lazzarini ga je prehitel že v tretjem krogu in vodstva ni več spustil iz rok vse do kraja. Zadovoljivo se je odrezal tudi Peter Verbič iz Domžal, ki je med 24 uvrščenimi zasedel trinajsto mesto.

Razpoloženi Eugenio Lazzarini je svoj uspeh ponovil še v razredu do 125 ccm in v tej dirki praktično ni imel tekmeca, saj ga nista mogla ogroziti niti njegov rojak Bianchi niti Španec Nieto. Najboljša jugoslovanska tekmovalca sta bila Zagrebčan Ljeljak, ki je zasedel odlično 15. mesto in Kranjčan Pintar, ki je bil osemnajsti.

V četrtlitrskem razredu je Italijan Ferretti prevzel vodstvo že v drugem krogu, vendar ga je kmalu zatem prehitel zahodni Nemec Wimmer. V sedmem krogu pa je Ferretti znova prišel na prvo mesto, Wimmer pa je padel in se umaknil. Ista usoda je doletela njegovega rojaka Manga in Lavada iz Venezuele, ki sta trčila in padla. V zadnjem krogu pa je Belgijec De Radigues silovito potegnil in pustil za sabo Ferrettija.

Eugenio Lazzarini

Zmagoslavje Italijanov je v najbolj prestižnem, pollitrskem razredu dopolnil Franco Uncini, ki je prevzel vodstvo že kmalu po startu in vse do 32. kroga stalno večal svoj naskok, tako da je na koncu imel skoraj deset sekund prednosti pred drugouvrščenim Novozelandcem Crosbyjem, medtem ko sta se za tretje mesto vse do cilja borila Američan Spencer in Sheene iz Velike Britanije. Prav v zadnjem krogu je Sheene odločil boj v svojo korist. Manj zadoščenja je v tej dirki imel Lucchinelli, ki je s svojo hondo prišel šele osmi.

V vseh štirih razredih so tudi padli rekordi proge, in sicer: v razredu do 50 ccm je rekord proge zboljšal Lazzarini (1'49"29 s poprečno hitrostjo 137,306 km na uro, prejšnji rekord je pripadal Tormu, ki ga je postavil lani s časom 1'51"07); v razredu do 125 ccm je nov rekord proge dosegel Wimmer (152.826 km na uro); lanski rekord je padel tudi v razredu 250 ccm, spet po zaslugi Lazzarinija, ki je krog prevozil s poprečno hitrostjo 149,326 km na uro; v najtežjem razredu pa je nov absolutni rekord proge dosegel Uncini, ki je vozil s poprečno hitrostjo 160,166 km na uro.

REZULTATI

50 ccm: Lazzarini (It.) garelli 33 minut 27"29 (s p. h. 134,577 km/h); 2. Dorflinger (Švi.) reidle 33'41"23; 3. Tormo (Šp.) bultaco 33'41"38; 4. Lusuardi (It.) villa 34'08"96; 5. Ascareggi (It.) minarelli 34'20"98; 13. Verbič (Jugoslavija) kreidler po 1 krogu.

Lestvica za SP: 1. Dorflinger (Švi.) 57; 2. Lazzarini (It.) 39; 3. Lusuardi (It.) 33; 4. Tormo (Šp.) 32; 5. Ascareggi (It.) 28; 6. Timmer (Niz.) 15; 7. Hummel (Avs.) 13; 8. Martinez (Šp.) 10; 9. Spaan (Niz.) 9; 10. De Lorenzi (It.) 6.

250 ccm: De Radigues (Bel.) chevalier 49,54"83 (p.h. 150,334 km/h); 2. Ferretti (It.) MBA 49'55"22; 3. Tournadre (Fr.) yamaha 50'00"85; 4. Matteoni (It.) yamaha 50'03"73; 5. Sarron (Fr.) yamaha 50'06"78.

Lestvica za SP: 1. Tournadre (Fr.) 64; 2. Mang (ZRN) 55; 3. Freymond (Švi.) 31; 4. Sayle (Avstral.) 27; 5. De Radigues (Belg.) 25; 6. Guignabodet (Fr.) 20; 7. Ferretti (It.) 18; 8. McGregor (Avstral.) 17; 9. Lavado (Ven.) 10. Cornu (Švi.) 13.

125 ccm: Lazzarini (It.) garelli (p. h. 147,192 km/h) 42'28"96; 2. Bianchi (It.) sanvenero 42'42"56; 3. Nieto (Šp.) garelli 42'57"16; 4. Vitali (It.) MBA 43'12"85; 5. Palazzese (Ven.) MBA 43'59"97; ... 15. Ljeljak (po 1 krogu), 18. Pintar (2 kroga), 23. Josipović (vsi Jug. MBA).

Lestvica za SP: 1. Nieto (Šp.) 91; 2. Lazzarini (It.) 54; 3. Bianchi (It.) 49; 4. Aldrovandi (It.) 39; 5. Müller (Švi.) 37; 6. Tormo (Šp.) 36; 7. Selini (Fr.) 29; 8. Palazzese (Ven.) 27; 9. Vigneti (Arg.) 26; 10. Auinger (Avs.) 25.

500 ccm: 1. Uncini (It.) suzuki 50 minut 32"24 (p.h. 158.377 km/h); 2. Crosby (N. Zel.) yamaha 50'42"01; 3. Sheene (VB) yamaha 50'45"14; 4. Spencer (ZDA) honda 50'51"51; 5. Katayama (honda) 51'04"92.

Lestvica za SP: 1. Uncini (It.) 88; 2. Sheene (VB) in Roberts (ZDA) 68; 4. Crosby (N. Zel.) 46; 5. Spencer (ZDA) 45; 6. Lucchinelli (It.) 26; 7. Katayama (Jap.) 25; 8. Mamola (ZDA) 20; 9. Ballington (VB) 18; 10. Frutschi (Švi.) 17.

KOLESARSTVO — NA MLADINSKEM SP

Vzhodnjaki po pričakovanju na vrhnjih mestih lestvice

Italijani peti - Doslej najboljša uvrstitev Jugoslovanov

MARSCIANO — Na svetovnem mladinskem kolesarskem prvenstvu v Umbriji ni prišlo v moštveni vožnji do nobenega presenečenja. Kot je bilo pričakovati so si prvo in drugo mesto razdelili vzhodni Nemci in Sovjeti.

Končna lestvica je bila namreč taka:

1. NDR, ki je prevozila 70 km dolgo progo v 1.26'52" s p.h. 48,345 km na uro; 2. SZ po 30"; 3. Danska 1'04"; 4. Nizozemska 1'19"; 5. Italija 2'49"; 6. Švedska 1'30"; 7. Nova Zelandija 1'30"; 8. Jugoslavija 1'31"; 9. Francija 1'31"; 10. Venezuela 1'32".

Vseh moštev je bilo 25.

Medtem ko je večina reprezentanc svoje uvrstitve bolj ali manj pričakovala, pa so presenetili zlasti Jugoslovani, ki so bili nekaj časa celo na 3. mestu in če bi Rnjaković ne odstopil bi bila njihova uvrstitev gotovo še mnogo boljša. Vsekakor je to doslej najboljša uvrstitev Jugoslovanov v zgodovini svetovnih prvenstev.

OLIMPIJSKE IGRE

SZ zahteva zagotovila za igre v Los Angelesu

MOSKVA — Kot je na nedavni tiskovni konferenci povedal predsednik sovjetskega olimpijskega odbora Sergej Pavlov, se bo Sovjetska zveza udeležila olimpijskih iger v Los Angelesu le v primeru, da organizatorji zagotovijo popolno spoštovanje olimpijskega pravilnika. Pavlov je sicer poudaril, da njegova država nima nobenega namena bojkotirati iger kot povračilni ukrep za bojko ZDA, vendar zahteva spoštovanje olimpijskega pravilnika in varnost svojih atletov.

NOGOMET

Zmaga amaterjev

NEW JERSEY — Italijanska amaterska nogometna reprezentanca je na svojem gostovanju v ZDA premagala mladinsko moštvo te države z rezultatom 2:1.

SZ želi svetovno prvenstvo

BUDIMPEŠTA — Visoki sovjetski športni funkcionar Pavlov je med svojim obiskom v Budimpešti izjavil, da namerava SZ kandidirati za organizacijo svetovnega nogometnega prvenstva leta 1990.

Uspeh Krišnana

STUTTGART — V finalu mednarodnega teniškega turnirja za «Grand Prix» v Stuttgartu je Indijec Krišnan premagal Američana Mayerja s 5:7, 6:3, 6:3, 4:6 in 8:6.

AVTOMOBILIZEM — VN ANGLIJE V FORMULI ENA

Niki Lauda (mclaren) ponovno odličen

Na drugo in tretje mesto pa sta se uvrstila Ferrarijeva pilota Pironi in Tambay - Pironi v vodstvu na skupni lestvici

Niki Lauda

BRANDS HATCH — Po uspehu v Long Beachu je avstrijski pilot Niki Lauda, ki se je po dveletni odsotnosti spet vrnil k formuli ena, v nedeljo nepričakovano a povsem zasluženo zmagal tudi na veliki nagradi Anglije, 10. preizkušnji za svetovno prvenstvo. Na drugo in tretje mesto pa sta se uvrstila Francoza Pironi in Tambay. Za slednjega je to bila šele druga preizkušnja za volanom ferrarija v dirki za SP.

Lauda se je zlasti izkazal s svojo previdnostjo in preudarnostjo v prvem delu dirke, ko se ni poskušal zoperstaviti Piquetu, ki je s svojo brabham silovito potegnil, saj je imel rezervoar napolnjen le do polovice, ker je računal, da si bo do polovice dirke nabral tolikšno prednost, da bo lahko zamenjal gume in spet natankal bencina. Po samih osmih krogih pa je Piquet obstal na progi zaradi okvare na električni napeljavi.

Patrese, ki je na poskusnih vožnjah dosegel drugi najboljši čas, pa sploh ni uspel startati, tako da se je vanj silovito zaletel Francoz Arnoux, ki pa je na srečo ostal nepoškodovan. Keke Rosberg, ki je bil na poskusnih vožnjah celo boljši od Patreseja, pa je imel hude težave še pred startom, saj mu motor ni hotel vžgati takoj in je nato z divjo vožnjo skušal nadoknaditi zaostanek. Pri tem pa je tako hudo poškodoval gume, da se je moral večkrat ustaviti v boxih.

Zaradi teh nevšečnosti, ki so doletele ostale pilote, je Lauda takoj prevzel vodstvo in ga tudi ohranil do konca. Za njim je prišel Pironi, ki je po odstopu Watsona (poškodoval je vozilo v nesreči, v katero sta bila vpletena Jarier in Serra) prevzel tudi vodstvo na SP. Proti koncu sta se v težavah znašla tudi De Cesaris in Giacomelli, Tambay pa je izkoristil težave De Angelisa in zasedel odlično tretje mesto.

VRSTNI RED

1. Lauda (Av.) mclaren, ki je 76 krogov prevozil v 1.35'33"81; 2. Pironi (Fr.) ferrari po 25"72; 3. Tambay (Fr.) ferrari po 38"73; 4. De Angelis (It.) lotus po 41"24; 5. Daly (Ir.) williams po 41"43; 6. Prost (Fr.) renault po 41"63; 7. Giacomelli (It.) alfa romeo po 1 krogu; 8. Henton (VB) tyrrell po 2. krogih; 9. Baldi (It.) arrows po 3 krogih; 10. Mass (ZRN) march po 4 krogih. Ostali tekmovalci so ali odstopili ali se niso uvrstili.

SKUPNA LESTVICA SP

1. Pironi (Fr.) 35; 2. Watson (VB) 30; 3. Lauda (Av.) 24; 4. Rosberg (Fin.) 21; 5. Patrese (It.) in Prost (Fr.) 19; 7. Piquet (Braz.) 17; 8. De Angelis (It.) 13; 9. Alboreto (It.) in Cheever (ZDA) 10; 11. Mansell (VB) in Daly (Ir.) 7; 13. Reutemann (Arg.) in Villeneuve (Kan.) 6; 15. De Cesaris (It.) 5; 16. Arnoux (Fr.) in Tambay (Fr.) 4; 18. Jarier (Fr.) 3; 19. Winkelhock (ZRN), Salazar (Čile) in Surer (Švi.) 2; 22. Serra (Braz.) Laffitte (Fr.) in Baldi (It.) 1.

ATLETIKA — NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

Trije borovci v Rimu

Nastopili bodo Tavčarjeva (krogla, disk), Kraljeva (disk) in Pučnik (deseteroboj)

Danes in jutri se bo v Rimu odvijalo državno prvenstvo za mladince in člane. Pravico do nastopa imajo atleti, ki izpolnijo normo. Tudi letos so jo dosegli nekateri slovenski atleti.

Za Ireno Tavčar bo to že deseto državno prvenstvo. Nastopila bo v metu krogle in diska. V metu diska je Tavčarjeva letos dosegla rezultat 45,18 m, njen osebni rekord pa znaša 46,52 m. V metu krogle je v letošnji sezoni dosegla 12,63 m, njen najboljši rezultat pa je 13,99 m. Njena najboljša uvrstitev na državnem prvenstvu je prvo mesto, ki ga je dosegla leta 1977 v Firencah na mladinskem državnem prvenstvu.

V metu diska bo tekmovala Loredana Kralj. Zanjo bo to šesto prvenstvo. Njen letošnji najboljši dosežek je 43,20 m. Obe borovki sta na deželnem prvenstvu posegli po prvih mestih, kot že nekaj let zapovrstjo.

Med moškimi bo v deseteroboju nastopal borovec Gorazd Pučnik. Njegov osebni rekord znaša 6733 točk in ga je dosegel na letošnjem deželnem prvenstvu, kjer je osvojil prvo mesto. Njegov rezultat je letošnji drugi najboljši dosežek med mladinci v Italiji. Pučnik bo na državnem prvenstvu nastopil petič, njegova najboljša uvrstitev pa je bila zmaga v peteroboju leta 1980.

Za vse tri atlete je nastop na državnem prvenstvu veliko zadoščenje in nagrada za dolgo in naporno treniranje. Prav tako je nastop kar treh atletov na državnem prvenstvu velik uspeh za Bor, saj dokazuje, da so v naših vrstah tekmovalci, ki dosegajo rezultate med boljšimi v državnem merilu.

V OKVIRU ŠPORTNEGA TEDNA ŠZ GAJE IZ PADRIČ IN GROPADE

V nedeljo orientacijski pohod

V okviru športnega tedna ŠZ Gaje, ki letos poteka v okviru proslav ob 15-letnici ustanovitve društva, je bil v nedeljo na sporedu orientacijski pohod, katerega se je udeležila osnovnošolska in srednješolska mladina, ki obiskuje šolo v Gropadi oz. na Opčinah. Pohod, ki se je začel na nogometnem igrišču na Padričah, je trajal približno dve uri in pol, udeleženci pa so se po gmajnah podali proti Trebčam, Gropadi in nazaj na Padriče.

Pester spored športnega tedna, ki je on dosle dobro obiskan, predvideva danes (ob 20.00) začetek nogometnega turnirja (štiri proti štiri), jutri pa bo na vrsti bližanje (prav tako ob 20. uri). Nogometni finale bo na vrsti v četrtek, dan kasneje pa bo tudi finale bližanja.

V soboto (ob 21. uri) bo tradicionalni nočni tek, v nedeljo pa bo z balinarskim turnirjem, na katerem se bodo pomerile ekipe s tostran in onstran meje, športnih manifestacij tudi konec.

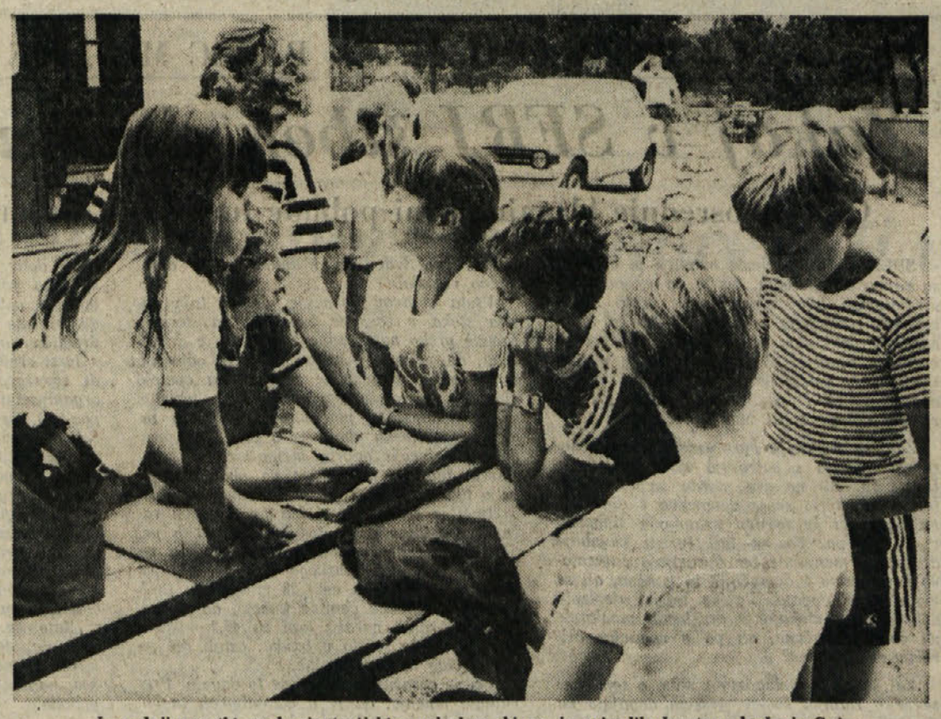

Še zadnji napotki pred orientacijskim pohodom, ki ga je priredilo športno združenje Gaja

SKIROLKE

V PADERNU PRI BELLUNU

Zelo uspešen nastop rolkarjev SK Devin

Medtem ko večina športnikov uživa poletni oddih se rolkarji SK Devin že več kot mesec dni pripravljajo na tekmovanja, ki bodo na sporedu v mesecu septembru; da bi treningi ne bili preveč suhoparni in dolgočasni so se odločili, da bodo med poletjem izrabili vsako priliko, da bi se pomerili na prijateljskih srečanjih.

Tako je včeraj skupina rolkarjev odpotovala v Paderno pri Bellunu, kjer so se udeležili tekmovanja, ki ga je priredil domači klub.

Rezultati so bili zelo dobri. Najbolje se je tudi to pot odrezala Roberta Sardoč, absolutna zmagovalka v ženski kategoriji, ter Gianni Legiša s tretjim absolutnim časom. Med najmlajšimi sta zmagala še Kristina Gabrovec in Andrej Antonič. Miloš Šušteršič pa je doživel svoj «ognjeni krst» na takih tekmovanjih.

Čez 14 dni se bodo rolkarji udeležili še prijateljskega srečanja v Asiagu, nato pa bodo ves mesec posvetili treningu v pričakovanju tekmovanj za državno prvenstvo.

(Š. F.)

Izredni občni zbor športnih časnikarjev

V nedeljo je bil v Trstu izredni občni zbor Združenja športnih časnikarjev FJK, na katerem so izvolili delegate za vsedržavni kongres USSI, ki bo v Lignanu od 6. do 11. septembra letos. Za delegate so bili izvoljeni Soncini, Cojutti, Collini, Re David, Cadelli, Micoli, Gritti in Firmiani.

Schumacherjev «ne»

KÖLN — Vratar zahodnonemške državne nogometne reprezentance Schumacher se je zaradi kritik, ki mu jih je v času svetovnega prvenstva izrekel mednarodni športni tisk, odrekel vlogi kapetana reprezentance.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije) TLX 460270
Podružnica Gorica, Drevored 24 maggio 1 Tel. (0481) 83382 (85723)
Naročnina
Mesečno 8.000 lir — celoletna 59.000
V SFRJ številka 6,00 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 90,00, letno 900,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 120,00, letno 1200,00.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 ADIT — DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II, nad., telefon 223023
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 32.400 lir. Finančni 1.100, legalni 1.000, osmrtnice po formatu, sožalja 750 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 15%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VPRAŠANJE, KI JE V SOVJETSKI PRESTOLNICI V SREDIŠČU POZORNOSTI

Moskva zatrjuje, da ameriški veto ne bo preprečil gradnje plinovoda

V SZ zagotavljajo, da bodo lahko sami premostili tehnološke težave, ki jih povzroča embargo ZDA na izvoz v Sovjetsko zvezo - Gre predvsem za politično akcijo

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)

MOSKVA — Sibirski plinovod, po katerem naj bi že 1984. leta pritekel plin v Zahodno Evropo, že nekaj časa izmenjaje buri javnost na Vzhodu in Zahodu. Potem ko je v juniju Reaganova administracija razširila embargo na izvoz nekatere opreme za pridobivanje plina in nafte v ZSSR tudi na ameriška podružnična podjetja v Evropi, je najprej zavrešalo na zahodnoevropskih tleh, zdaj pa je «protest» zajel tudi samo Sovjetsko zvezo. Izgradnja plinovoda je za sovjetsko vlado postala prestižnega pomena, stvar nacionalnega ponosa in odločno je bilo rečeno, da bo plinovod kljub vsem ameriškim sankcijam «ob dogovorjenem času nared».

Že nekaj časa je jasno, da je gradnja sibirskega plinovoda Urangoj - Užgorod na sovjetsko - čehoslovaški meji, v katerem naj bi finančno sodelovale tudi zahodnoevropske države v skupni vrednosti 15 milijard dolarjev kreditov, v tem trenutku predvsem prvovrstno politično vprašanje za celotno Evropo ter odnose med Vzhodom in Zahodom in ne ekonomski problem, kot to poskušajo dokazati nekateri na eni ali drugi strani. Po razglasitvi Reaganove politike «pritiskanja» na Sovjetsko zvezo in ekonomskih sankcij, je namreč postal plinovod, in projekt «plinske cevi» za Zahod stvar enotnosti severnoatlantske skupnosti, za ZSSR pa vprašanje njene «gospodarske suverenosti».

Zato ni čudno, če so v Moskvi po zadnjih ukrepih ameriške administracije zelo ostro reagirali in z vso odločnostjo zatrdili, da sovjetski strani «nič ne more preprečiti» začete gradnje sistema petih velikih magistralnih plinovodov na sovjetskih tleh, med katerimi je eden namenjen tudi Zahodni Evropi, in da bodo z lastnimi močmi ter novimi tehnološkimi rešitvami dokončali delo ter tako izpolnili pogodbene obveznosti z zahodnoevropskimi partnerji. O tem je sprejela posebno izjavo celo sovjetska vlada, po tovarnah pa so bili organizirani številni mitingi ter druge manifestacije, na vseh teh so najostreje obsodili ravnanje Reaganove administracije in poudarili zlasti, da je ameriška politika naravnana tudi proti interesom Zahodne Evrope.

Vsa stvar je dobila take propagandne dimenzije, da so nekateri sovjetski komentatorji celo dejali, da sovjetskemu gospodarstvu pravzaprav tuji krediti in tehnologija «sploh niso potrebni» in da je celoten projekt «v bistvu v korist Zahodne Evrope». Tednik «Novoje vremja» je pri tem zapisal, da projekt «plinske cevi», ki ga nekateri imenujejo tudi «pogodba stoletja», predstavlja «obrazec vzajemno koristne evropske delitve dela», vendar pa je potem dejal, da Sovjetska zveza s tem «samo koristi nezasedene proizvodne možnosti zahodne industrije», zahodnoevropejci pa imajo s sodelovanjem v pogodbi «možnost diversificirati svoje energetske vire».

Povsem jasno je seveda, da stvari kljub vsemu za Sovjetsko zvezo niso tako preproste, kot bi jih radi v tem trenutku «užaljenosti» prikazali nekateri moskovski komentatorji. Res je sicer, da je plinovod Sibirija - Zahodna Evropa skupne koristi za vse dežele, ki sodelujejo pri njegovi gradnji, vendar pa je prav tako tudi res, da sovjetsko gospodarstvo danes v celoti potrebuje finančna sredstva, tudi tuje kredite, saj je na mnogih področjih šlo v velike investicije (zlasti v kmetijstvu), ravno tako kot mu je marsikje potrebna tudi tuja tehnologija.

Ob sklicevanju na svojo «gospodarsko suverenost» in ekonomsko «samozadostnost» v Moskvi predvsem poudarjajo, da je danes Sovjetska zveza eden od največjih proizvajalcev jeklenih cevi za plinovode, saj jih je pred dvema letoma, na primer, proizvedla 18 milijonov ton, kar je po sovjetskih izvorih več kot pa je znašala skupna proizvodnja v ZDA, ZRN, Veliki Britaniji in Kanadi, in skoraj polovica vse svetovne produkcije. Tako naj bi baje uvoz jeklenih cevi iz ZRN po pogodbi «stoletja» predstavljal samo 12 odstotkov vseh cevi, ki jih Sovjetska zveza namerava vgraditi v tej petletki v sistem petih plinovodov na relaciji Sibirija - evropski del ZSSR, v skupni dolžini 30 tisoč kilometrov. Zato tudi v Moskvi poudarjajo, da naj bi bile ameriške sankcije «minimalnega pomena» za sovjetsko gospodarstvo in da bodo sami razvili in nadoknadili drugo «manjkajočo opremo».

Pri tem so mišljene predvsem turbine za kompresorske postaje na mreži plinovodov, ki naj bi jih po prvotnih načrtih dostavila zahodna podjetja. Sovjetski komentatorji poudarjajo, da se američani in vsi tisti, ki mislijo, da sovjetsko gospodarstvo ne more in ne proizvaja kvalitetnih turbin za kompresorske postaje, «močno varajo». Sovjetska industrija jih je baje proizvajala že v sedemdesetih letih, takrat ko je sicer takšne turbine sovjetsko gospodarstvo še kupovalo pri ameriški korporaciji «General Electric». Danes pa turbine za plinske kompresorje izdelujejo v več sovjetskih tovarnah, med katerimi je najbolj znan leningrajski metalurški zavod, v katerem proizvajajo 25 megavatne turbine, ki so baje — kot trdi tednik «Novoje vremja» — tudi po zahodnih ocenah «bolj učinkovite kot pa ameriške».

Isto velja tudi za traktorje, ki so pri gradnji plinovoda potrebni za polaganje cevi v zemljo in ki jih je Sovjetska zveza dolgo kupovala v ZDA pri podjetju «Caterpiller».

DANILO SLIVNIK

Po koncertu Rolling Stonesov

Razdejan neapeljski stadion «San Paolo»

NEAPELJ — *Nedeljski koncert britanskega ansambla «Rolling stones» je bil usoden za neapeljske ljubitelje lahke glasbe. Stadion «S. Paolo», kjer je koncert potekal, je utrpel ogromno škodo, ki pa nikakor ne gre vso pripisati poslušalcem, temveč v dobri meri organizatorjem koncerta. Škoda znaša kakih 250 milijonov lir, neposredna posledica pa je bila preklic koncertov ansambla «Poon» in popevkarja Jacksona Browna, ki bi morala biti konec meseca na istem športnem igrišču.*

Trava na igrišču je skoraj popolnoma uničena, ponekod je sežgana, drugod pa tako poteptana, da najbrž ne bo več rasla; na kraju, kjer je stal velik oder, na katerem so nastopali Rolling stonesi se je zemljišče nekoliko pogreznilo, ker je bil oder pretežak; tartansko tekmovalno stezo so uničili težki tovornjaki, ki so prevažali vso opremo ansambla; poškodovane so tudi stopnice na tribunah, medtem ko sanitarije baje ne obstajajo več. Med samim koncertom so policija in karabinerji aretirali štiri osebe zaradi razpečevanja mamil, dvojico pa so aretirali zaradi ovolzkih dejanj. Posebni oddelek za boj proti mamilom je med koncertom zaplenil 1.240 gramov hašiševega olja, 35 brizgalk s heroinom, 15 gramov čistega heroina, 54 ampul z morfijem, 18 gramov morfija, 8 gramov kokaina, 400 gramov hašiša in 47 pip s hašišem.

Naj omenimo še, da je neapeljski župan Valenzi le nekaj minut pred začetkom koncerta v pogovoru z novinarji dejal dobesedno: «To je velik praznik za Neapelj! Končno zapuščamo getO. Pripravljeni smo, da stopimo v velik mednarodni krog kulture.»

Železniška nesreča pri Zürichu

ZÜRICH — Šest mrtvih in 59 ranjenih, za 7 od katerih so si zdravniki pridržali prognozo, je obračun švicarske policije po nedeljski železniški nesreči na postaji Othmarsinger, ki je oddaljena 25 kilometrov od Züricha. Zaradi še nepojasnjenih vzrokov je tovorni vlak trčil v brzovlak, ki je prihajal iz Zahodne Nemčije in je bil namenjen v Rimini. Najhujše so bili prizadeti prednji potniški vozovi iz Dortmunda, v katerih je potovalo več sto Nemcev in Italijanov na začasnem delu v tujini, ki so odhajali na dopust. Med žrtvami so trije Italijani in trije Nemci, podobno razmerje velja tudi za ranjence. Vsi vozovi, ki so jih priključili v Zürichu so ostali praktično nepoškodovani.

Švicarske reševalne skupine, ki so kmalu prihitele na kraj nesreče, so zaradi naravnih ovir le z največjo težavo izvlekle ranjence in trupla iz skrotovičene pločevine, promet na tej progi pa so morali prekiniti.

Sorodnikom žrtev nesreče so včeraj izrazile svoje sožalje švicarske oblasti. Podobno je napravil tudi italijanski minister za prevoze Balzamo, ki je vsem ponesrečencem zaželel, da čimprej okrevajo.

Na sliki (telefoto AP): reševalne skupine ob razdejanih vagonih potniškega vlaka, ki je bil namenjen v Rimini.

RIM — Skupina tatov je sinoči vdrla v rimsko vilo sina Anne Magnani in odnesla številne vrednostne predmete. Policijo in igralkinega sina je obvestil sosed.

PRIMORSKE VESTI

Veliki načrti koprske luke

Možnosti proste carinske cone, distribucijsko skladišče švedskega pohištva, premogovni in lesni terminal med glavnimi projekti za razvoj edinega slovenskega trgovskega pristanišča

KOPER — Kaže, da se razreševanje problemov v zvezi s statusom prostih carinskih con v Jugoslaviji obrača v smer, ki naj bi omogočila plodno izkoriščanje prednosti inštutucije, ki se v svetu vse bolj uveljavlja. Kot smo izvedeli v koprski luki, kaže da bo pobuda zainteresiranih in gospodarske zbornice Jugoslavije za spremembo statuta prostih carinskih con kmalu obrodila sad. V Jugoslaviji imajo sedem carinskih con v Baru, Beogradu, Zadru, Kopru, Pločah, Pulju in Reki, katerim se je z osimskimi sporazumi pridružila še sežanska. Zanimivo, da v zadnjih letih poleg sežanske praktično ni bila ustanovljena nobena cona. V svetu pa se je število le-teh v desetih letih potrojilo in samo v 1978 letu je bilo ustanovljenih sto takih con, tako da jih je sedaj vsega 360.

Koprska luka je ena od točk, kjer so prostorske in infrastrukturne možnosti za uspešen razvoj proste carinske cone zelo velike. Seveda pa bo treba temu prilagoditi zakonodajo. V lukah nujno potrebujejo razvojno opremo za opravljanje vrste izvoznih storitev, ki so vezane na tranzit blaga skozi pomembna pristanišča. Gre za storitve kot so razna oplemenitenja blaga, dodelave, obdelave, pakiranje blaga, zakar vse je potrebna oprema, ki pa je v Jugoslaviji najpogosteje ni moč dobiti. Tuje skoraj da ne izdelujejo, uvoz pa je prepovedan. Prepovedan tudi v proste carinske cone, kar pomeni, da storitve, ki jih večji partnerji luke vse bolj zahtevajo trenutno ni moč opravljati. Zaradi statusnih težav v koprski luki na primer za enkrat še niso uspeli uresničiti izredno zanimivega izvozniškega posla z neko švedsko firmo, eno od največjih evropskih proizvajalk pohištva. Švedi so nameravali v luki izgraditi veliko distribucijsko skladišče, v katerem bi koncentrirali blago za prekomorske prevoze. Pomembno je, da so v posel vključili vso jugoslovansko pohištveno industrijo. Od te so v 1981 letu odkupili za 4 milijone dolarjev pohištva do 1985 leta pa naj bi se ta številka sukala že okrog 25 milijonov dolarjev.

Iztržek od luških storitev pri tem poslu, nadalje pri premogovnem terminalu, za katerega se zanimajo Avstrijci, terminalu za fosforno kislino, za kar se zanimajo Tunizijci, lesnem terminalu, za katerega se, podobno kot za premogovnega, spet zanimajo Avstrijci, bi bil velik, zlasti pa neto devizni priliv. V koprski luki ocenjujejo, da bi z realizacijo projektov, ki se jim ponujajo lahko transporterji letno realizirali 150 milijonov dolarjev deviznega priliva, pri čemer pa niso všteti učinki, ki bi jih realiziralo gospodarstvo vezano na omenjene projekte in tranzitne blagovne tokove. Pri tem je zlasti pomembno to, da gre pri teh storitvah za izredno visok 90 do 100-odstotni neto devizni priliv. Koprska luka ima velike možnosti, da bi te načrte lahko uresničila.

DUŠAN GRČA

Preiskave o kitajski mafiji v Londonu

LONDON — Po namernem požigu nočnega lokala v londonskem Sohu je britanska policija razširila preiskave o delovanju raznih kitajskih ilegalnih skupin, ki «ščitijo» trgovine in lokale na tem območju. Za nadoblast pri delitvi dobička od raznih ilegalnih dejavnosti v tem delu Londona se že dve leti spopadata dva kitajska klana, pred časom pa se je v ta boj vključila še skupina Kitajcev, ki prihajajo iz Singapura. Prav ta skupina v zadnjih tednih z raznimi terorističnimi akcijami pospešeno prevzema oblast.

Cariniki zaplenili 800 kg kave

KOPER — Jugoslovanski cariniki so konec prejšnjega tedna zaplenili več kot 800 kilogramov kave. V terenskemu vozilu grškega državljana Dimitra Stavrokiosa, ki so ga ustavili na cesti proti Ljubljani, so našli 250 kilogramov kave. Na mejnem prehodu pri Lazaretu pa so nekemu jugoslovanskemu državljanu odkrili v vrečah cementa 50 kilogramov dragocenega zrnja.

MILAN — Na osrednji milanski železniški postaji se je v nedeljo popoldne pokvarila naprava ki avtomatično ureja 150 kretnic.

Nage, lepe in sramežljive

Dekleta, ki sramežljivo stiskajo k sebi šop rož, so tri prvouvrščene udeleženke natečaja za najlepšo mednarodno «magico». Zmagala je 21-letna Beckie Cerda (v sredi), ki baje študira za tajnico (Telefoto AP)

NA JADRANSKI OBALI OBČUTEN PADEC MENJAVE TUJIH VALUT

Zakaj v SFRJ šibek devizni priliv

Odliv v osrednje blagajne krni pobude turističnih ustanov in hotelov

SPLIT — *Dalmatinski hotelirji in bankirji so ravnokar sporočili, da je na njihovih 420 menjalnicah bilo zamenjano v prvih šestih mesecih letošnjega leta tuje valute v vrednosti 889 milijonov dolarjev. Če ovrednotimo vrednost dinarja po tečajnih listah v lanskem letu, potem lahko zaključimo, da je v resnici prišlo do stvarnega padca pri deviznem dotoku skozi menjalnice.*

Zato se postavlja vprašanje: kaj se pravzaprav dogaja s potrošnjo tujih turistov v Dalmaciji. Ali ne gre morda za to, da ti turisti napolnijo svoje denarnice z dinarskimi bankovci še preden vstopijo v Jugoslavijo? Ali pa, da se tuji turisti izogibajo družbenih menjalnic ter opravljajo zamenjavo neposredno z domačini? In končno, ali se mogoče ne dogaja, da se tokovi deviznih dohodkov ne stekajo iz družbenih menjalnic na zasebne račune, ali pa v nogavice oziroma pod blazine?

Žal še ne razpolagamo s sliko o tem, kaj se je v zadnjih šestih mesecih dogajalo na deviznih računih državljanov, toda bankirji kategorično trde, da hranilne vloge dinamično rastejo.

Vrsta pojavov dokazuje, da se tuja valuta steka v zasebne žepe ter na devizne račune preko neposredne zamenjave z državljani, da milijoni dolarjev in mark odhajajo iz menjalnic v zasebne žepe in da cvetejo dinarske borze za napajanje tujih turistov z jugoslovanskimi plačilnimi sredstvi v tujini. Dalmatinska obala je v teh dneh prav gotovo največja odprta menjalnica v Jugoslaviji, tudi za prebivalce na obali. To pa velja tudi za ljudi iz notranjosti, kar se lahko zaključi iz stvarnega stanja na deviznih računih državljanov. V hranilnih trezorjih petih dalmatinskih poslovnih bank je bilo na primer na koncu lanskega leta 37 milijard dinarjev, a od tega celo 28 milijard v tujih valutah. Približne cenitve kažejo, da so devizni prihranki narasli lani za 48,2 odst. a 30 odst. se je steklo v banke, ostali del pa v nogavice in pod blazine.

Vsi se sprašujejo, zakaj se to dogaja. Prevladuje mnenje, da je v menjalnicah in hotelskih hišah zavladala kriza motivov za večji dolив deviznih sredstev, pa če so ta še tako potrebna družbi. Turistične in hotelirske ustanove nimajo pravega interesa, da bi bile za večji devizni priliv, ker je drastično omejena pravica, da razpolagajo s temi sredstvi. Te omejitve prizadevajo tudi združevanje sredstev z izventurističnimi organizacijami (gradnja novih hotelskih kapacitet). Če pa se, pravijo nekateri, devizni dohodek odteka v osrednje blagajne, kljub proviziji vsakdo ne smatra zasebnega clearinga za napačnega. Saj se navsezadnje del tega zasebnega clearinga steka v hranilne trezorje poslovnih bank, kar pomaga pri oživitvi zamrzlih tokov gospodarstva. Za vse to pa niso krivi le jadranski bankirji, temveč tudi poslovni ljudje iz notranjosti, ki prihajajo na Jadran s polnimi torbami dinarjev, odhajajo pa z devizami.

Zato se v odgovornih krogih širi prepričanje, da je treba sprejeti sistemske rešitve, ki naj krepijo z gospodarskega stališča nagibe in težnje po večjem deviznem pritoku.

ZDRAVKO GRACIN

BENEŠKI DNEVNIK

Za izboljšanje odnosov z gorskimi skupnostmi

Predstavniki slovenskih kulturnih organizacij so se sestali z vodstvom gorske skupnosti Nadiških dolin, še prej pa s člani skupnosti Terskih dolin

ČEDAD — Izboljšanje odnosov med slovenskimi organizacijami videmske pokrajine in goriškimi skupnostmi ni le hvalevredno temveč tudi mogoče. Po nedavnem srečanju z gorsko skupnostjo Terskih dolin se je delegacija predstavnikov slovenskih gospodarskih in kulturnih organizacij Rezije, Terskih in Nadiških dolin na sedežu gorske skupnosti Nadiških dolin sestala v predsednikom Giuseppom Chiuchom in vodstvom tega pomembnega upravnega organa.

Delegacija, ki jo je vodil profesor Viljem Černo, prisotni pa so bili tudi duhovniki časopisa «Dom», je orisala vprašanja, ki so za kulturna združenja najbolj pereča: zakon o globalni zaščiti Slovencev v Italiji, vprašanje kulture in podpornih ukrepov raznih uprav, odnosi s krajevnimi ustanovami. Člani delegacije so tudi izrazili upanje, da bodo publikacije in akti gorske skupnosti podajali točnejše informacije o vprašanjih slovenske narodnostne skupnosti.

Predsednik Chiuch je izrazil zadovoljstvo nad dejstvom, da je do srečanja, ki predstavlja pomemben in pozitiven korak, sploh prišlo. Chiuch je tudi vzel na znanje vse zahteve slovenskih organizacij, kar zadeva zaščitni zakon pa je predlagal, da bi to vprašanje še poglobili.

V razpravo je poseglo več članov slovenske delegacije in vodstvo gorske skupnosti. Ob koncu je tudi profesor Černo izrazil svoje zadovoljstvo nad srečanjem z vodstvom gorske skupnosti Nadiških dolin, ki bo v bodočnosti bržkone obrodilo pozitivne rezultate.

Tolminski komunisti gostje delegacije KPI

ČEDAD — V okviru čedadskega praznika glasila KPI «Unità» sta se stali delegaciji krajevnih odborov KPI (Čedad, Manzano, Nadiške in Terske doline) in občinske konference Zveze komunistov iz Tolmina. Za KPI se je sestanka udeležil sekretar videmske partijske federacije Travanut, tolminsko delegacijo pa je vodil sekretar Vlado Uršič skupaj s predsednikom odbora za mednarodne odnose Francom Kravanjo.

Delegaciji sta preučili ugodni razvoj dvostranskih odnosov, ki so uspešno vplivali na razne politične sile in krajevne uprave, med katerimi sta tudi občini Čedad in Tipana ter gorska skupnost Nadiških dolin. Dosegli so tudi nekaj pomembnih rezultatov: gospodarsko sodelovanje z ustanovitvijo podjetij z mešano glavnino, turistični razvoj na Kaninu, razvojni načrt za Matajur. Gre prav gotovo za politiko, ki je okrepila medsebojno spoštovanje in miroljubno sožitje.

Mali oglasi
telefon (040) 79 46 72

ODDAMO v najem stanovanje (dve sobi, kuhinja, kopalnica) za dobo treh let na zahodnem Krasu. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika Ul. Montecchi 6, pod šifro «Stanovanje».
ODDAM čez poletje domačim ljudem na Krasu večji pritličen prostor z malo kuhinjo, uporabo kopalnice in zasebnim vhodom ter majhno sobico primerno za shrambo za daljše obdobje. Telefonirati v večernih urah št. 040/299453.
IŠČEMO uradnico/ka izkušeno v knjigovodstvu in plačah, ki zna uporabljati elaborator. Neobhodno potrebno je znanje slovenščine. Telefonirati na 040/43713 v ponedeljek ali petek v uradnih urah.
PRODAM čistokrvne psičke pasme pekinezar odličnih staršev. Telefon 065/22-872. Pojasnila v goriškem uredništvu PD.
IŠČEMO gospodinjsko pomočnico staro od 50 - 60 let za pet ur dnevno. Tel. 040/820435 ob uri kosila.
MODE VALENTINA pri Domju razprodaja vse vrste blaga s popustom od 20 do 50%.

FIAT poverjeni predstavnik
GRGIČ
PADRIČE - Trst - Tel. 226-161
Prodaja novih avtomobilov in servis

ODDAJAM na Trbižu enosobno štiriposteljno počitniško stanovanje. Telefon (040) 830-013.
OSMICO je odprl v Praprotu Bruno Kante. Toči črno in belo vino.
IŠČEM knjige za 2. razred učiteljišča. Telefonirati od 17. ure dalje na štev. 22-86-46.
UNIPOL - zavarovalna družba - Agencija kmetijske zadruge: tvoja agencija za vsa zavarovanja. Telefon 040/274986
KUPIM rabljen stroj za rezanje papirja. Telefonirati od 21. do 22. ure na št. 040/231946.
PRIVATNIK proda stanovanje - Ul. Galleria: dve sobi, kuhinja, kopalnica, shramba, klet, razgled na morje. Telefon 040/755862 ob uri kosila in večerje
PRODAM volvo 1300 letnik 1977 z avtomatskim menjalnikom v odličnem stanju, telefon 040/211844.
PRODAM fiat 126 personal letnik 1979 še nov s 33.000 km, telefon 040/211844.
MOŠKI z dobro urejenimi življenjskimi pogoji išče žensko dobrega značaja staro okrog 50 let za skupno življenje. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Jesen».

DRAGULJI
Gioielli Giorgi
Capo Di Piazza 2
Trst
Tel. 64607

PROBLEMOV Z IZPOPOLNITVIJO PLANA NE BO

TUDI NA PRIMORSKEM INTENZIVNO ŽANJEJO

Uspešno izpopolnjujejo tudi druge plane na področju kmetijstva

KOPER, SEŽANA — V teh dneh intenzivno žanjejo tudi na obali in Krasu. V obalnih občinah gre žetev h koncu, na Krasu pa so množično pričeli žeti konec minulega tedna.

V izolski in piranski občini so se najbolj podvizali, saj so od predvidenih 130 ton tržnih viškov žita odkupili že 110 ton in kot so nam povedali pri «Drogi», problemov z izpopolnitvijo plana ne bodo imeli. V koprski občini, kjer odkup vodi Agrari in HTOK Kmetijstvo TOZD Timav) so nam povedali, da so se s kooperanti dogovorili za odkup okrog 220 ton tržnih viškov žita. Doslej so odkupili 140 ton in tudi pri njih ne dvomijo, da plana ne bi izpolnili. Podobno kot v «Drogi» menijo da bo odkup bržkone za nekaj večji kot so načrtovali.

Žetev pa zlasti dobro kaže na Krasu. Tu so se obvezali, da bodo za trg posejali okrog 100 hektarov površin in pridelali torej okrog 200 ton tržne pšenice. Kaže pa, da bo zaradi dobrega hektarskega donosa in tudi novih interesentov za prodajo pšenice, odkup za 30 do 40 odstotkov večji od predvidenega. V sežanski občini so namreč sklenili 108 pogodb za odkup okroglih 200 ton pšenice, zdaj pa se pojavljajo kooperanti, ki bi radi prodali več kot so planirali, pojavljajo pa se tudi tisti, ki sprva sploh niso pričakovali, da bodo proizvedli toliko pšenice, da jo bodo lahko tudi prodali oziroma zamenjali za koruzo. Kmetom zamenjava pšenice za koruzo ustreza, zato se tudi odločajo za prodajo pšenice.

Sicer pa pravijo pri sežanskem TOK Kmetijstvo (Agraria Koper, TOZD Timav), da letos uspešno izpopolnjujejo tudi druge plane v zvezi s pridelavo krompirja, vrtnin, silažne koruze in podobnega.

DUŠAN GRČA

«Rivijera» več kot milijon turistov

POREČ — Hotelsko-turistična organizacija «Rivijera» iz Poreča je prva med istrskimi in verjetno tudi jugoslovanskimi hotelskimi organizacijami, ki je sredi tega meseca zabeležila prvi milijon nočitev v letošnjem letu.

«Rivijera» gostuje 28.500 turistov, na celem območju Istre v raznih turističnih in letoviščarskih objektih pa letuje približno 150.000 gostov.

Tudi puljska «Arena - Turist» je zabeležila v preteklem delu leta večje število gostov, kot v enakem obdobju lani in sicer 602.000 ali 8 odstotkov več kot lani.

Priprave na proslavo dneva jugoslovanske mornarice in ladjevja

PIRAN — Osrednja republiška proslava ob Dnevu jugoslovanske vojne mornarice, pomorstva in rečnega ladjevja bo 15. oktobra v piranski občini. Ker slavijo ta dan v Piranu tudi občinski praznik, obletnico formiranja prvega slovenskega mornariškega odreda, se bosta prireditvi prepletali.

Po slovesni seji občinske skupščine bo v portoroškem Avditoriju slovesna akademija, na kateri bodo nastopili s kulturnim programom pripadniki jugoslovanske vojne mornarice. Po prireditvi pa bo delegacija piranske občinske skupščine in vojne mornarice položila venec k spomeniku pomorščakom, ki so žrtvovali življenje v boju proti fašizmu. Ta dan bo priplul v Koprski zaliv tudi nov rušilec, ki ga gradijo za potrebe jugoslovanske mornarice v Sovjetski zvezi in bo nosil ime mesta Koper. Ob poimenovanju rušilca bo v koprski luki ob pomolu številka 1 slovesnost. V Izoli in Ljubljani pa bo v okviru praznovanj pripravila vojna mornarica razstavi o svojem razvoju in delu.

DANIJEL BOŽIČ

EURJAPAN co.
RADIO - CB
FOTO - VIDEO
CANON - NIKON - LEICA
HITACHI - SONY
TRST — Pasaža Fenice 8 - Tel. 732-897